

Godište XV. • broj 9 • rujan 2020.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

**Marijin magnificat -
Veliča**

U Gospinoj školi ljubavi

**Marijino
bezgrješno srce**

**Kad nas sustignu
tjeskobne brige**

Propetlje

**KADA NAS GOSPA POZOVE,
UVIJEK JOJ KAŽEMO: DA!**

PAPA FRANJO OTVARA VRATA

**PROGLAŠAVANJE MEĐUGORJA
MARIJANSKIM SVETIŠTEM**

VRIJEME

**MARIJINO DIJETE I MARIJIN
HODOČASNIK**

ISUS: BOŽJI GOVOR U SVIJETU

Gospina škola | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima | In memoriam
Teološki podlistak | Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko naživlje | Lectio divina

Draga djeco! Ovo je vrijeme milosti. S vama sam i iznova vas pozivam, dječice, vratite se Bogu i molitvi dok vam molitva ne bude radost. Dječice, nemate budućnosti ni mira sve dok vaš život ne počne osobnim obraćenjem i promjenom u dobro. Zlo će prestati i mir će zavladati u vašim srcima i u svijetu. Zato, dječice, molite, molite, molite. S vama sam i zagovaram pred mojim sinom Isusom za svakoga od vas. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik

Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate

Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura

Ana Marin

Grafičko oblikovanje

SBD, Mostar

Tisak

Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Arhiv ICM

Gospina škola

Marijin magnificat - Veliča, FRA T. PERVAN

U Gospinoj školi ljubavi, K. MILETIĆ

Marijino Bezgrješno Srce, FRA M. ŠAKOTA

Kad nas sustignu tjeskobne brige, FRA S. MABIĆ

Propetlje, I. ŠARAC

Kada nas Gospa pozove, uvijek joj kažemo: Da!

Događanja

Papa Franjo otvara vrata proglašavanju Međugorja marijanskim svetištem

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Vrijeme, M. MILETIĆ

Marijini obroci pokreću online inicijativu posta

In memoriam

Marijino dijete i Marijin hodočasnik

Teološki podlistak

Isus: Božji govor u svijetu, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Anđeli i arhanđeli – glasnici Božji, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

NEKA KRUNICA POTAKNE OBNOVU DUŠE

Na početku još jedne školske i vjeronaučne godine mnoštvo je misli i razmišljanja na sve strane – lete brže negoli su napisane – jer nalazimo se doista u posebnim okolnostima. Jača komunikacija preko interneta i različitih portala, ali ostaje pitanje koliko sva ta virtualna *praksa* razvija naše zajedništvo. Praznina duše nadomješta se virtualnom aktivnošću, a tamo se svašta olako kaže i omakne – dosta toga slični na puštanje balona koji završavaju tko zna gdje. Rađa se ovisnost o „opasnoj hrani“ koja velikom brzinom mijenja naše doživljaje i cijeli svijet. Znatiželja doseže granice svoje razorne snage stvarajući svijet na vlastitu sliku i priliku i prijeti prekriti i ugušiti svijet realnosti.

Stoga, u ovakvoj situaciji ostaje najlogičnije pozvati sve na pojačano promišljanje u zvanju koje imaju, jer nitko nije isključen iz poziva na odgovornost! To vrijedi za roditelje i djecu, za svećenike, redovnike i redovnice. Ne može se samo tako lako mijenjati svijet, ali može sebe. Valja, doprijeti do našeg duhovnog senzora u samom dnu duše i našeg bića. Vječan je to i stalan glas – savjest, uvijek prisutan, željeli ga mi ili odbijali. Svako stvorenje Stvoriteljevo osjeća dubok poziv na odgovornost, na djelovanje i kreativnost. Ali gdje i kako? Baš tamo gdje smo sada!

Ne možemo preokrenuti svemir, ali zato možemo očistiti svoj um, izabrati svakog novog jutra život umjesto očajanja i lijenosti. Valja nam posvijestiti činjenicu da smo tek smrtnici koji vjeruju u besmrtnost, a kao kršćani po krštenju ujedno besmrtnici koji istodobno biju teške misli o prolaznosti i smrti. Mi smo pred stalnim izborom: Možemo, ako smo neodgovorni, slijediti različite tlapnje unatoč tome što smo pozvani na borbu za Kraljevstvo Božje. Rješenje se ne krije u sveprisutnoj virtualnosti, nego u čarobnoj riječi „dom“, najljepšemu mjestu na svijetu u kojem valja započeti obnovu, a dom imamo svi: laici i oni Bogu zavjetovani! Domu se poput rasipnoga sina moramo svakodnevno vraćati i to: mišlju, riječju i djelom! Bez predanosti Bogu već na prvom koraku postat će upitan i cilj ma koliko ga mi virtualno veličali i uprisutnjivali sebi i drugima.

Ovaj trenutak, ma kako se crnim činio, za Crkvu je blagoslovljeno vrijeme kad može novom snagom gotovo svakog krštenika pozvati na duhovnu i moralnu preobrazbu. Došao je trenutak da se ponovno ljude uči Bogu moliti i svoje bližnje voljeti. Dobri, stari, katolički put je u još uvijek dobrom stanju i valja svijetu i puku obnoviti putokaze, kao što se to u Međugorju već desetljećima čini.

Pred nama je listopad, mjesec krunice koji je poput dragocjena bisera duhovnosti. Molitvi krunice, koja je jedan od sinonima Međugorja, izričito je posvećen i jedan dan (7. listopada) kada se slavi blagdan Blažene Djevice Marije od Krunice. Neka molitva krunice u ovom mjesecu krunice vrati naše duše u realnost, neka pomogne da obnovimo dom, Domovinu i sve kutke svijeta otkud hodočasnici dolaze na međugorski izvor ljubavi, nade i mira.

FRA TOMISLAV
PERVAN

U TO SE VRIJEME MARIJA ŽURNO ZAPUTI U (MEĐU)GORSKI KRAJ, U JUDIN GRAD. Uđe u Zaharijinu kuću i pozdravi Elizabetu... Mlada žena, tek zaručena, osjenjena Duhom Svetim, zapućuje se preko brda i gora, prodolina i dolina, iz sjeverne u južnu Palestinu, nekoliko dana hoda. Novi Kovčeg Zavjeta, nosi u sebi Dragocjenost, Biser. Poslušna anđelovu i Božjem glasu. Stare legende govore kako je Marija išla kroz trnovu šumu koja sedam godina nije (pro)listala. Marija hodi pješice, možda na magaretu. Bez pratnje. Vjerojatno je Josip uza nju. Obična mlada žena, iz puka, makar je kraljevskog roda. Mlada noseća majka iz Nazareta, zaručena s tesarom, trudna Božjim Sinom. Ni sama nije svjesna niti zna kako se sve dogodilo.

Zna samo ono što je anđeo rekao: *Ne boj se, Marijo, zadobila si milost kod Boga. Evo, začet ćeš u svome krilu i roditi Sina komu ćeš nadjenuti ime Isus. On će biti velik i zvati će se Sinom Svevišnjega...* Tako, sad kroči gorjem, razmišljajući o neviđenu čudu, stupa u Elizabetinu kuću, a Ivan od radosti poskakuje u Elizabetinu krilu. Marija pripovijeda, uz kruh i vino, nakon zagrljaja te vode za umorne noge, o svemu što se zbililo, o stranu gostu, Josipovu nepovjerenju, o vlastitom samopouzdanju i vjeri. Nakon pozdrava i prvih dojmova započinje Marija svoj veličajni *Veliča duša moja Gospodina...* Svi ga znamo naizust, čuli smo ga nebrojeno puta, molili. Toliki su ga uglazbili, pretočili u note i pjev. *Veliča* je povijest jedne mlade žene, povijest nadanja i snova neznatnih, malenih ljudi u jednome neznatnome kutku ovoga svijeta prije dvije tisuće godina, daleko, predaleko od sjedišta i poluga moći.

Istodobno je to povijest i samoga Boga. Povijest je to čudesnoga Boga Izraelova koji postaje jedno s jednim židovskim djetetom, koji postaje jedno s ljudskom poviješću, s ljudskim nadanjima, čežnjama, očekivanjima, strahovima. Povijest je to počet-

UZ KRIŽEVAC I ŽALOSNU GOSPU

MARIJIN MAGNIFICAT — VELIČA

ka kraja: početak novoga neba i nove zemlje, početak jedne posve nove povijesti za sve ljude, početak Božjeg kraljevanja na ovoj Zemlji. Kršćanska vjera ispovijeda da je Božja povijest postala jedno s poviješću Isusa iz Nazareta, te da pripovijedati Isusovu povijest i život znači istodobno pripovijedati samu Božju povijest.

Dvije židovske legende pripovijedaju o dolasku Mesije te o računu što ga je Bog sam morao platiti kad je uzeo na sebe ljudsku povijest ispunjenu proturječjima te bolovima i patnjom. Prva legenda govori o razmjeni između Boga i čovjeka:

Pobožni se Židov moli u sinagogi. Njegove se usne miču, njegove su oči netremice usmjerene prema ono-

MARIJA POSTAJE ZNAMENOM OTPORA, NENASILJA, LJUBAVI, NADE. ONA POSTAJE UTOČIŠTEM SVIH ŽRTAVA RATA, NASILJA, NEISHRANJENOSTI, SIROMAŠTVA. POD NJEZINIM SMO PLAŠTEM SVI BEZ RAZLIKE, SVETCI I GRJEŠNICI, PRAVEDNICI I NEPRAVEDNI, POBOŽNI I BEZBOŽNICI. U NJOJ IMAMO ZNAMEN ČOVJEKA PATNIKA KOJI SE SUPROTSTAVLJA SVOJIM ŽIVOTOM ZAKONIMA MRŽNJE, NASILJA, OSVETE, SMRTI.

stranosti. Cjelokupno držanje odaje snagu njegove molitve. "Bože", šapuće, "sagriješio sam. Zgriješio sam. Bio sam neprijazan prema svojoj supruzi, ali ti znaš kakve su žene. Varao sam druge, ali ti znaš da nije lako u životu. Interesi se presijecaju. Nisam uvijek pomagao svojim susjedima. Ali ti, Bože, znaš da sam ipak bolji od svih drugih. Međutim, što su moji prekršaji, Bože, prema tvojima! Ti dopuštaš da tvoje sunce sprži svu ljetinu te nema zetje. Ljudi zato moraju gladovati. Ti dopuštaš da toliko daždi te dolaze poplave koje odnose sve živo. Ti dopuštaš da majci premine najdraži jedinac. Ti dopuštaš da ratovima među moćnicima nema kraja. Bože, predlažem razmjenu: Oprosti ti meni moje grijeha, a ja ću oprostiti tebi tvoje."

NAKON POZDRAVA I PRVIH DOJMOVA ZAPOČINJE MARIJA SVOJ VELIČAJNI VELIČA DUŠA MOJA GOSPODINA... SVI GA ZNAMO NAIZUST, ČULI SMO GA NEBROJENO PUTA, MOLILI. TOLIKI SU GA UGLAZBILI, PRETOČILI U NOTE I PJEV. VELIČA JE POVIJEST JEDNE MLADE ŽENE, POVIJEST NADANJA I SNOVA NEZNATNIH, MALENIH LJUDI U JEDNOME NEZNATNOME KUTKU OVOGA SVIJETA PRIJE DVIJE TISUĆE GODINA, DALEKO, PREDALEKO OD SJEDIŠTA I POLUGA MOĆI.

Kad je čovjek završio s molitvom, pristupa mu rabin i pita ga što je tako snažno molio. Čovjek mu ispričava o razmjeni i oklijevajući dometne, nije li možda krivo postupio. "Ne, ne", odgovori rabin, "ne, ti nisi ništa krivo učinio. Zašto si stavio tako male zahtjeve pred Boga. Trebao si ga moliti za sve one propuste s njegove strane te da nam smjesta pošalje Mesiju". Jer, dolazak će Mesije, tako se veli, preobraziti uzdisaje i jecaje stvorenja u radost i slobodu. Kad dođe Mesija, onda će to biti znak da Bog ispunja sva svoja obećanja o kojima je nekoć zanosno pjevao Izaija (usp. Iz 65).

Trebao si moliti da dođe Mesija, odgovara rabin molitelju. Morao si moliti ne samo da se popravi sadašnje stanje, već da nastane novo nebo i nova zemlja. To je znak dolaska Mesije.

Druga židovska pripovijest opisuje barem donekle što je Boga stajalo kad je postao čovjekom. Neki, naime, čovjek došao k Bogu i zamolio ga da zamijene uloge. Da Bog postane čovjekom, a čovjek Bogom. I to samo za jednu sekundu. Bog se blago nasmiješio i upita ga: „Zar te nije strah?“ „Ne“, odgovori čovjek, „a tebe?“ „Strah me je“, odgovori Bog. Da, strah me je, i to s opravdanih razloga.

Nije li u Isusu Kristu morao Bog naučiti što znači biti siromah poput Marije, svoje majke? Bog je morao naučiti što je značilo biti jedan od onih koji su izloženi samovolji velikaša i moćnika, što znači biti izložen gladi i žeđi, što znači biti upućen na krov nad glavom, a nemati ga. U Isusu iz Betlehema i Nazareta naučio je Bog kako gladovati i žeđati pravde, kako živjeti s razočaranjima, promatrajući kako se rasplinjuju nade i očekivanja, pomiriti se s mučenjem. U Isusu je izučio Bog vapiti za pravdom, jecati u patnjama, plakati sa zaplakanim.

Neobična i čudnovata sudbina Boga. Zašto nisu mogle služiti Gospodinu legije anđela ovdje na zemlji? Zašto nije mogla Marija ići u zlatnoj kočiji svojoj Elizabeti, kako to čine danas kraljice i kraljevne? Zašto je morao Bog živjeti život siromašnoga i proganjanog Židova koji je na kraju skončao na križu, uz pakleni smijeh i porugu nazočnih vojnika u vlastitim ušima? Zašto se Bog strašio postati čovjekom?

Marijin *Magnificat* ne daje odgovora na ta pitanja. Marija ne rješava naše probleme koje imamo i mi s patničkim Mesijom i svijetom u kome još nema naznaka da bi bio Božje kraljevstvo. Ali Marija je svjesna i zna da je posred grijeha i krivotvorina te svega zla ovog svijeta s njome i njezinim Sinom započeo novi i bolji svijet, nova zbiljnost svijeta. Svoju sigurnost temelji u svojoj vjeri u Boga Izraelova. Bog spašava uzdižući malene, rušeći oholnike. Bog je osloboditelj, tješitelj, uspravitelj, otkupitelj u vjeri maloga židovskog čovjeka, što bijaše i Marija za svoga života.

Znala je Marija za iskustvo jedne Ane, Samuelove majke, znala je za psalme i bogoštovne himne, koje je spjevao David u svojim životnim nevoljama i tjeskobama. Znala je za riječi 146. psalma gdje Gospodin Bog *potlačenima vraća pravicu, gladnima kruha daje, oslobađa sužnje, slijepcima oči otvara, uspravlja prignute, ljubi pravedne, štiti pridošlice, sirote i udovice podupire, a grješnicima mrsi putove!* Stoga nikakvo čudo da Marija veliča Boga kao Tješitelja i Spasitelja. Ona je sama na sebi iskusiła kako Bog gleda na neznatnost svoje sluškinje. Iskusiła je kako Svesilni čini silne, velike stvari!

Znala je Marija za tolike proroke koji su govorili o takvu Bogu. Poznavala je ona sudbinu onih koji su iz vjere u takva Boga živjeli, mirotvorce, ljude blaga duha, siromahe koji bijahu gladni i žedni pravdnosti, ljude čista srca. Znala je da su takvi progongjeni, ismijavani, gurani na rub. Znala je da su to činili moćnici i silnici ovoga svijeta, oni koji nisu htjeli da se išta promijeni od nepravednog i zloga ustroja ovog svijeta.

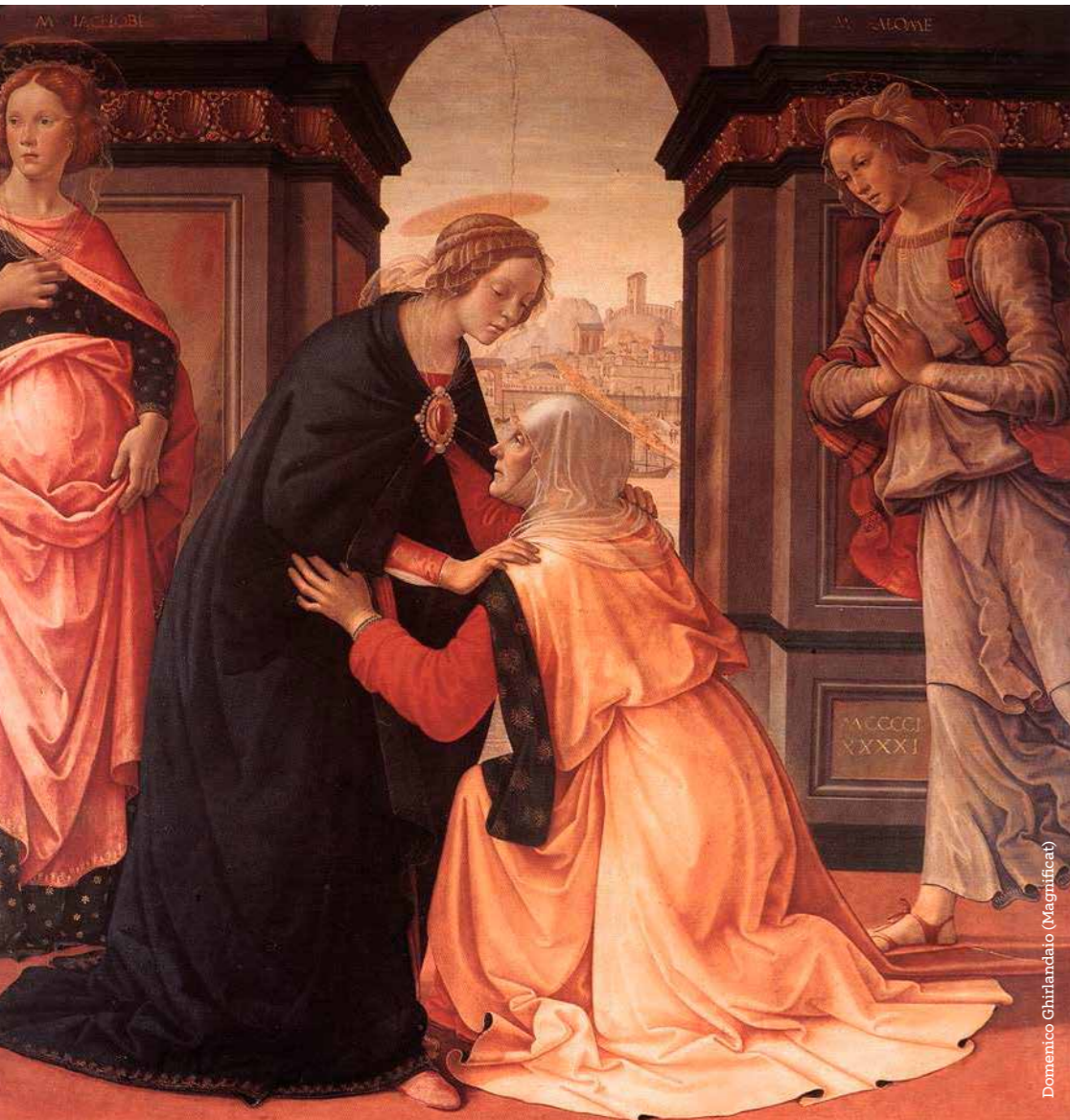
Znala je da će njezin Sin biti *trpeći Mesija*, Izaijin Patnik, osoba koja ne će podnositi zato što nije vjerovala u začarani krug sile i nasilja te osvete prema kome tlačeni postaje tlačiteljem te se tako nastavlja krug nepravde i mržnje. Marija, veličajući Izraelova Boga ljubavi, utjehe i novog stvorenja, naviješta istodobno i Božjeg Mesiju, tj. svega Sina, kao Mesiju Patnika, a sebe samu kao žalosnu Majku, *Mater Dolorosa*.

Sve do dana kad je Isus započeo sa svojim poslanjem Marija nije znala što znače one turobne i sumorne riječi starca Šimuna u Hramu kad joj

je rekao kako će joj *mač boli probosti srce i dušu* (usp. Lk 2,35). Kad je pak započeo Isus sa svojim poslanjem, Marija je postala *Majka žalosna*. Netražena i neželjena bol te patnja svakog života pronalazi upravo u Mariji svoj iskonski znamen! Ni Marija nije izabrala dragovoljno patnju. U nju je zapravo gurnuta samim time što bijaše Majka Isusa Nazarećanina. Zacijelo je spadala u stališ siromašnih seljaka i ratara koji su još uvijek gajili žarku vjeru te vruću nadu da će doći Mesija. Marija je živjela tiho u ozračju toga iščekivanja. Kad se odvažila povjerovati kako se u njezinu Sinu ispunjavaju snovi njezina okolja, sve se promijenilo u njoj i oko nje. Iz mirnih voda tekućica ubačena je u kovitlac i vir događaja te je naučila patnju. Patnju protiv koje nije mogla ništa u svome životu.

Njezin Sin i njegovi sljedbenici doživljavali su progonstva zbog pravednosti. Bili su osposobljeni na svome tijelu iskusiti starozavjetne izričaje o trpećim pravednicima i prorocima koji su ubijani. U Mariji se susrećemo s Majkom supatnicom. Koji pak čovjek ne trpi zbog odbačenosti, izopćenosti? Sve je to Marija morala iskusiti u svome životu. Marija pati zbog toga što jest to što jest, Marija – Isusova Majka!

NIJE LI U ISUSU KRISTU MORAO BOG NAUČITI ŠTO ZNAČI BITI SIROMAH POPUT MARIJE, SVOJE MAJKE? BOG JE MORAO NAUČITI ŠTO JE ZNAČILO BITI JEDAN OD ONIH KOJI SU IZLOŽENI SAMOVOLJI VELIKAŠA I MOĆNIKA, ŠTO ZNAČI BITI IZLOŽEN GLADI I ŽEDI, ŠTO ZNAČI BITI UPUĆEN NA KROV NAD GLAVOM, A NEMATI GA. U ISUSU IZ BETLEHEMA I NAZARETA NAUČIO JE BOG KAKO GLADOVATI I ŽEDATI PRAVDE, KAKO ŽIVJETI S RAZOČARANJIMA, PROMATRAJUĆI KAKO SE RASPLINJUJU NADE I OČEKIVANJA, POMIRITI SE S MUČENJEM. U ISUSU JE IZUČIO BOG VAPITI ZA PRAVEDNOŠĆU, JECATI U PATN JAMA, PLAKATI SA ZAPLAKANIMA.

Domenico Ghirlandajo (Magnificat)

Upravo je stoga Marija susretište i žarište oko koga su se okupljale naše patničke majke i sestre, oko koga se okupljao naš patnički narod. Shvatio je taj narod smisao i tajnu Marijine patnje, pa čak i na sam Božić! Unatoč svoj sentimentalnosti i osjećajima koja nas zahvaćaju dok pjevamo Isusu uspavanke, dok Mariju odijevamo u nebeske haljine bjeline i nevinosti te bezgrješnosti, Marija je utopište siromaha, rubnih, odbačenih, žena bez djece, majki koje pate zbog nestalih sinova i djece, utopište svih žrtava ratova, katastrofa, gladi, progona.

Marija kakvu doživljavamo dok molimo i razmišljamo nad njezinim *Veliča* nebolomni je prosvjed protiv svijeta nasilja, besmislene patnje, nepravde, rata. Takvu ćemo pronaći u umjetničkim ostvarenjima, u slikarstvu, kiparstvu, pjesništvu, glazbi... Mariju koja sve zakriljuje i obuhvaća pod svoj majčinski plašt kao što kvočka kupi piliće pod svoja krila. Marija postaje znamenom otpora, nenasilja, ljubavi, nade. Ona postaje utopištem svih žrtava rata, nasilja, neishranjenosti, siromaštva. Pod njezinim smo plaštem svi bez razlike, sveti i grješnici, pravednici i nepravedni, pobožni i bezbožnici. U njoj imamo znamen čovjeka patnika koji se suprotstavlja svojim životom zakonima mržnje, nasilja, osvete, smrti.

S gornjim mislima smijemo slaviti Žalosnu Gospu, a i Uzvišenje svetoga Križa. Ne smijemo zaboraviti Isusovu sudbinu koja se utkala u svjetsku povjesnicu u dvjema slikama: *Na početku štala, na svršetku vješala*, Bog se rađa u štali, u jaslama, a svršava na križu, vješalima.

Međugorje kroz protekla skoro četiri desetljeća svjedoči upravo tu zbiljnost ovog svijeta. Ono je postalo mjestom u kome su siromasi, patnici, nevoljnici, bolesnici, posrnuli pronašli svoje utopište i žarište u Mariji, u euharistiji, u Kristovu križu, pred Presvetim.

Nije li to dovoljno da ono samo iz sebe, bez naših dodavanja i tumačenja, govori i svjedoči, da i nadalje privlači neodoljivom silom, poput snažna elektromagnetskog polja, ljude u svoje ozračje, da se ondje uvijek iznova napune novom, svježom, božanskom energijom za nadvladavanje životnih problema i križeva? Neovisno od toga jesmo li u vremenu došašća, Božića, korizme, Uskrsa, Duhova ili kroz godinu.

U GOSPINOJ ŠKOLI LJUBAVI

MJESEC RUJAN ZA OBITELJI KOJE IMAJU DJECU ŠKOLSKE DOBI DONOSI POČETAK NOVE ŠKOLSKE GODINE. Možda baš u tim trenutcima i najbolje primijetimo koliko su narasla od prošle godine. Sve je nekako drugačije. Pred njima je novi razred, novi školski izazovi. I unatoč pandemiji i iščekivanjima različitih mjera koje su pogodile njihovo djetinjstvo, djeca ostaju jednako radosna i ustrajna u svojoj igri. Naši mali čuvari radosti!

Početak nove školske godine podsjetnik je i na ona sada već davna vremena kad smo i mi roditelji bili djeca. Na naše djetinjstvo. Vjerujem da smo svi mi nekako potisnuli bilo kakav spomen na bilo što ružno iz tog vremena. Sjećamo se uglavnom lijepih trenutaka. Igre, smijeha, prijatelja, prvih simpatija. I baš tamo negdje, kad smo bili djeca, došla je Gospa u Međugorje. Mi smo u međuvremenu odrasli, završili škole, zasnovali obitelji. Svatko se od nas nečime bavi, nešto radi, kako bi prehranio obitelj. Okružuju nas neki novi ljudi, no Gospa je još uvijek tu, ista kao što je bila prvog dana.

I jednako kao što mi kao roditelji pripremamo svoju djecu za novu školsku godinu, naša Majka želi i nas pripremiti za još jedan razred svoje škole ljubavi. Ponekad mi se čini da nisam baš daleko dogurao u toj školi u kojoj, čini mi se, nije dovoljno tek biti stariji za jednu godinu, kako bih upisao viši razred. Nije dovoljno niti zati nekakve poslovne ili životne uspjehe. Svaki put kad čujem njezin poziv na obraćenje, osjetim u srcu da baš meni to govori. Kao da sam trajni ponavljač razreda. Da kad promatra moj život i moje srce, vidi koliko ga toga još uvijek guši i ne dopušta mu da prodiše. I koliko toga više, bolje i drugačije mogu živjeti, samo ako joj dopustim da me povede.

Gospina škola ljubavi je najvažnija škola u životu. Neusporedivo važnija od one u kojoj učimo zbrjati i oduzmati. Jer ako ne naučim ljubiti, ako ne dopustim Isusu da me osposobi za ljubav, ništa me drugo u životu neće moći ispuniti i usrećiti. Nikakva materijalna dobra. I zaista, bez obzira u kakvoj se životnoj situaciji tada nalazimo, naj-sretniji smo kad ljubimo punim srcem. Kad je srce puno, kao da je sve drugačije oko nas. Vedrije, ljepše.

Zato željno iščekujem i trebam početak ove posebne školske godine. Svjestan sam da je naša ljudska ljubav ograničena. Često ograničena i ovisna o našim raspoloženjima, nerazumijevanjima, predrasudama, bolnim sjećanjima i iskustvima. Zato nam je potreban susret sa živim Kristom. Potrebna nam je duboka i ustrajna molitva. Potrebni su nam sakramenti. Potreban nam je Duh Sveti da nam prožme cijelo naše biće. Da nas izvede iz naših

KREŠIMIR MILETIĆ

prosječnosti i površnosti. Da nam otkrije ljepotu života u punini zajedništva s Kristom.

A Gospa nas uvijek iznova poziva upravo na taj put. Put obraćenja i molitve, predanja, mira. Strpljivo, baš kao što to samo majka može. Poziva nas da molimo, dok nam molitva ne postane radost. Kao što je djetetu radost igra i zajedništvo s prijateljima. I kaže kako će zlo prestati i mir će zavladati u našim srcima i u svijetu. Pa nije li to ono za čime čeznemo? Kako je ovo na prvi pogled jednostavno, ali nam stvarnost naših života svjedoči kako ovo i nije baš tako lako. No, nije problem u Gospi. Problem je u nama. Zaista, dijete ne doživljava igru kao obavezu, kao dužnost. Ono jedva čeka biti zajedno s prijateljima u igri.

Doživljam li Isusa kao svog prijatelja? Ako je On za mene poput liječnika, onda susrete s Njime doživljam kao dogovorene susrete kod zubara. Onako, jednom u par mjeseci ili kad zaboli zub. No to nije prijateljstvo. Teško da to mogu uopće nazvati ljubav. Zato nam je potrebno stvarno obraćenje srca. Da se srce zažari ljubavlju prema Isusu. Da svim srcem čeznemo za Njime. Da nam postane prvi i jedini u našem životu. Najvažniji! A to nije moguće sve dok zatrpavamo srce materijalnim stvarima i dok se klanjamo različitim lažnim 'bogovima'. Nekad i naš posao ili brige vremenite pretvorimo u 'boga' kojem se klanjamo. Logično je da u takvom srcu ne može prebiti istinska radost. Zato je potrebno da nas Isus oslobodi od naših različitih ropstava koja okivaju naše srce. A nema boljeg puta od ustrajne i žarke molitve. Od redovite ispovjedi i euharistije.

Na početku nove školske godine dobro je prisjetiti se ovih stvarnosti. I jedne od naših najvažnijih uloga. Uloge učenika. Isus nas naziva učenicima. To je trajno stanje i trajni poziv da budemo raspoloženi za usvajanje uvijek novih znanja, priznajući Boga kao vrhovni autoritet i izvor svakog dobra za naš život. Biti učenik znači biti i svjestan da sam jako daleko od toga da sam dovršen, gotov, da sam maturirao, da je uvijek još toliko toga što trebam i mogu naučiti. Traži se poniznost. Svjesnost da mi je i te kako potreban Božji zahvat u moj život, njegova milost, pomoć i ljubav. A dobra vijest je da je to upravo ono za čime i On čezne. Da nas ljubi zauvijek!

Zato želim Tebi i tvojoj obitelji hrabro i odlučno srce da kreneš u novu školsku godinu Gospine škole ljubavi. Da se odlučiš prihvatiti pomoć koju nam Gospodin svima nudi. Da rastvoriš svoje srce u molitvi. To je najbolji dar koji možemo dati našoj djeci. Sve će drugo lako naučiti, pa i ljubiti, ako u nama vide radosne svjedoke i putokaz prema izvoru prave radosti. Neka nas na tom putu prati zagovor Kraljice Mira!

BITI UČENIK ZNAČI BITI I SVJESTAN DA SAM JAKO DALEKO OD TOGA DA SAM DOVRŠEN, GOTOV, DA SAM MATURIRAO, DA JE UVIJEK JOŠ TOLIKO TOGA ŠTO TREBAM I MOGU NAUČITI. TRAŽI SE PONIZNOST. SVJESNOST DA MI JE ITEKAKO POTREBAN BOŽJI ZAHVAT U MOJ ŽIVOT, NJEGOVA MILOST, POMOĆ I LJUBAV. A DOBRA VIJEST JE DA JE TO UPRAVO ONO ZA ČIME I ON ČEZNE. DA NAS LJUBI ZAUVIJEK!

MARIJINO BEZGRJEŠNO SRCE

Kad u porukama govori o svome srcu, Marija najčešće rabi izraz *Bezgrješno Srce*.

Jedna od takvih je sljedeća: „...pozivam (vas) na posvetu mome Bezgrješnom Srcu.“ (25. 10. 1988.)

Budući da u dubine otajstva Marijine bezgrješnosti (Bezgrješno Srce odnosno Bezgrješno Začće) razum može prodrijeti tek do određene granice, nameću nam se pitanja: Kako je moguće da jedan čovjek može biti začet bez grijeha od grješnih roditelja? Kako je moguće da je Marijino srce ostalo sačuvano od grijeha susrećući se s grješnim ljudima?

No, bez obzira na sva pitanja i sve nejasnoće Marija nas poziva da joj se približimo: „Zato, približite se, dječice, mome Bezgrješnom Srcu...“ (25. 11. 1994.) I ne samo to, nego želi i traži od nas još više: da druge ljude dovodimo do Njezina srca:

- „... pomozite da moje Bezgrješno Srce zavlađa u svijetu grijeha.“ (25. 9. 1991.)
- „Pozivam vas, dječice, pomozite mi svojim molitvama približiti što više srdaca mome Bezgrješnom Srcu“ (25. 5. 1995.).

Otajstvo bezgrješnosti je Božja milost, čisti dar Mariji, koji stoga ne možemo razumjeti iz Marijina kuta gledanja nego jedino iz perspektive Darovatelja, tj. iz Božje perspektive. Zato se želimo susresti s Lukinim tekstom u kojem se najviše spominje

Marijin život. Tamo anđeo Gabrijel dolazi Mariji rabeći dva puta izraz „milost“: „Zdravo, milosti puna!“ (Lk 1, 28) i „Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga“ (Lk 1, 30) te govoreći joj da „Bogu ništa nije nemoguće“ (Lk 1, 37).

Podemo li od vjere da je Bogu sve moguće, otvorit će nam se pogled prema Mariji na jedan sasvim drukčiji način. U Mariji je istovremeno punina (milosti puna) i nedostatak (bez-grješna). Bog je Mariju u potpunosti ispunjao svojom milošću, ljubavlju i snagom, zbog čega ništa drugo tomu protivno u njezinu srcu nije moglo pronaći mjesta. S druge strane, to stanje punine i bezgrješnosti pomagalo je Mariji u suradnji s Njegovom milošću i omogućavalo potpunu spremnost i predanje da je mogla reći i živjeti riječi: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi.“ (Lk 1, 38)

Biti *Bezgrješna* nije značilo da je Mariji u životu sve bilo jasno. Naprotiv! Bilo je nejasnoća kao malo kome! Jedna od tih pojavila se nakon što ju je anđeo Gabrijel izvijestio da će začeti Božjega Sina, zbog čega Marija, smetena, postavlja pitanje: „Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?“ (Lk 1, 34) Druga nejasnoća pojavila se nakon što je tri dana tražila dvanaestogodišnjeg Isusa i pronašavši ga u Hramu zapanjena ga upitala: „Sinko, zašto si nam to učinio?“ (Lk, 2, 48) A ni zamisliti ne možemo kakve su joj nejasnoće nadirale pod križem!

Iako molimo krunicu (ružarje) – dakle molitvu usko vezanu uz Mariju – u njezinu životu najčešće nisu „cvale ruže“ već je napretak kušnji i nejasnoća, no puna milosti, puna Božje ljubavi, umjela je u svemu tome ostati postojana. Ljubav i povjerenje ispunjali su njezino srce pa zato u njoj nikakav negativni osjećaj nije mogao naći prostora.

Unatoč teškoćama i nejasnoćama Marija je ispunjena pouzdanjem u Boga i otvorena istini koju traži i osluškuje srcem. Kad govori „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi“, Marija kao da kaže: „Ja ne znam, ali vjerujem da Ti, Gospodine, znaš. Neka ne bude kako ja želim (po mojoj volji) nego kako Ti želiš (po tvojoj riječi).“ Zbog toga je mogla prihvatiti sve što je Bog od nje tražio.

Što nama koji nismo začeti bez grijeha poručuje Marija bez grijeha

FRA MARINKO
ŠAKOTA

začeta? Ako ne možemo imati bezgrješno srce, možemo li kao Marija biti „puni milosti“?

Iako upotrebljavamo istu riječ „ispuniti“, dvije su različite stvarnosti kad kažemo da su ljudi ispunili neki prostor i da je pjevačev glas ispunio taj isti prostor. Kad netko pjeva u crkvi, taj je svojim glasom *ispunio* prostor i onda kad je crkva puna ljudi. Nitko ne mora izići vani kako bi se napravilo mjesta za njegov glas.

Isto vrijedi za ljudsko srce koje je „puno Boga“, „puno milosti“, „puno Božje ljubavi“. Ne moramo isprazniti srce od svega stvorenoga, od ljudi i stvari, očistiti ga od svih nečistoća kako bi se Bog u nama mogao nastaniti, kako bi nas Božja ljubav mogla ispuniti.

Ne možemo biti bez grijeha ni puni milosti kao Marija, ali možemo rasti u povjerenju u Gospodina i otvarati se Njegovoj ljubavi. Ljubiti Boga svim srcem znači čitavim srcem reći „Da“ Bogu, primiti bez rezerve sve što je Bog odredio za nas, imati stav prihvaćanja Božje volje: „Ne moja, nego tvoja volja neka bude.“ Ako je u nama snažno Marijino „Da“ za sve što susrećemo u životnoj svakodnevnici, našu nutrinu ispunjat će predanje. Nađemo li se u kušnjama, možda se na trenutak obeshrabrmo, klonemo i razočaramo, ali ne ćemo ostati u takvu stanju. Možemo nekad biti žalosni i depresivni, ali će nas vjera i nada izvući iz toga. Ne možemo učiniti da ne bude sumnji i straha, ali ako ojačamo u vjeri, umjet ćemo ih nadvladati. Ne možemo učiniti da se u nama ne pojavi mržnja ili drugi negativni osjećaji, ali možemo rasti u ljubavi pa će nas ljubav ispravljati i nadjačati mržnju. Ne znači da nećemo pasti i pogriješiti. Ne, to je nemoguće, ali je unatoč svemu tomu moguće rasti prepuštajući se Bogu da nas ispunja svojom milošću.

S druge strane, moramo paziti što u sebe primamo, koje sadržaje, misli i slike. Zato nije svejedno što gledamo na ekranu ili u novinama, jer ono što gledamo, to u sebe primamo, to nas *ispunja*, a ono što je u nama, to nas oblikuje i utječe na naše razmišljanje i gledanje. Ako gledamo filmove ili na internetu stranice s pornografskim sadržajima, naša duša će se time hraniti pa ćemo postati robovi duha bluda. Ako se često družimo s ljudima koji psuju, psovka će nam ući „u uho“ i uskoro prijeći u rječnik.

Za razliku od Marije mi ne možemo ne griješiti, ali možemo uočiti i razotkriti grijeh. Ne možemo ne biti slijepi, ali možemo otvarati oči. Ne možemo imati nutrinu potpuno slobodnu od grijeha, ali možemo ići k Milosrdnom Ocu na ispovijed da nas oslobađa od grijeha. Ne možemo učiniti da u nutrinu ne uđu negativnosti, ali možemo dopuštati Isusu da svojom ljubavlju ispunja i oblikuje naše srce.

Ako dopustimo osjećajima mržnje da u nama prenoće, moguće je da uskoro počnemo pomišljati i na osvetu.

Dovoljno se sjetiti Alipija o čijem padu u strast gladijatorskih igara Augustin govori u svojim Ispovijestima pa da shvatimo kako je čovjek krhko biće koje padne baš onda kad je uvjeren i siguran da ne će pasti, zbog čega Pavao nije bez razloga rekao: „Tko dakle misli da stoji, neka pazi da ne padne.“ (1Kor 10, 12)

Za razliku od Marije mi ne možemo ne griješiti, ali možemo uočiti i razotkriti grijeh. Ne možemo ne biti slijepi, ali možemo otvarati oči. Ne možemo imati nutrinu potpuno slobodnu od grijeha, ali možemo ići k Milosrdnom Ocu na ispovijed da nas oslobađa od grijeha. Ne možemo učiniti da u nutrinu ne uđu negativnosti, ali možemo dopuštati Isusu da svojom ljubavlju ispunja i oblikuje naše srce: „Pozivam vas da otvorite vrata svoga srca Isusu kao što se cvijet otvara suncu. Isus želi ispuniti vaša srca mirom i radošću. Ne možete, dječice, ostvariti mir, ako niste u miru s Isusom. Zato vas pozivam na ispovijed da Isus bude vaša istina i mir.“ (25. 1. 1995.)

Gledajući u Mariju čitajmo, slušajmo Božju riječ i osluškujmo Božju volju. Svakog jutra govorimo srcem: *Evo me, Gospodine, neka mi bude po Tvojoj riječi... Hvala ti, Gospodine, za sve što je bilo i za sve što jest... Da, Gospodine, svemu što dolazi... Neka se Tvoja volja vrši preko mene.*

KAD NAS SUSTIGNU TJESKOBNE BRIGE

ČEKAJUĆI VLAK, SKUPILO SE PREKO 10 LJUDI U ČEKAONICI.

Jedan od tih ljudi počeo je glasno pričati zgodu iz svog života tako da je svi jasno čuju.

Kada je ispričao doživljaj, svi okupljeni su se počeli glasno smijati jer je doživljaj bio jako smiješan, a nekima su čak i suze potekle.

Nakon toga, taj je isti čovjek ponovno započeo prepričavati isti doživljaj. Tada se nasmijalo samo nekoliko ljudi.

Ne obazirući se na ostale, opet je počeo prepričavati isti događaj, a nakon trećeg puta skoro se nitko nije smijao.

Bez obzira na to, on je nastavio i dalje ponavljati istu priču, sve dok se neki ljudi nisu počeli odmicati od njega jer im više nije bio zanimljiv, štoviše, bio im je naporan.

Kada su se svi prestali smijati i počeli odlaziti u krajnje dijelove čekaonice, smatrajući ga čudakom te su svoju djecu od njega udaljivali jer djeluje već čudno i opasno, čovjek stade i reče im:

„Evo, vidjeli ste sada da i smiješni događaji nisu više smiješni kada ih

čujete mnogo puta uzastopno, zar ne? Meni se sada čudite i mislite da sa mnom nešto nije u redu i da sam čudak, a ne čudite se sebi kako možete biti stalno tjeskobno zabrinuti zbog istih problema i smatrate da je to normalno i posve u redu?“

Kad malo bolje sagledamo izvor svojih tjeskobnih briga, vidjet ćemo kako se u bitnom u svim slučajevima radi o istim problemima dok ih život servira u različitim ambalažama. Zar nije pomalo čudno da se tjeskobno brinemo uvijek iznova zbog uvijek istih problema?

Isus nam u Evanđelju govori da se tjeskobno ne brinemo i upućuje nas kako doći do toga stanja. U Matejevu evanđelju (Mt 6,24-34) Isus govori kako Otac nebeski brižljivo hrani ptice i raskošno odijeva ljiljane poljske. U toj prispodobi jasno nam daje do znanja da se ne trebamo nikada tjeskobno brinuti. Ako Otac nebeski već hrani ptice i odijeva poljsku travu, koja se u peč baca, koliko li će tek brige i ljubavi pokazati za nas jer smo Njegova djeca? Međutim, naše životno iskustvo kao da govori drugačije. Uvijek se za nešto tjeskobno brinemo.

Kako razumjeti ovu Isusovu prispodobu? Pogledajmo kako i na koji način Bog hrani ptice nebeske? Ptice ne leže u svom gnijezdu po čitave dane jer im Otac nebeski sipa zrnja i sjemenke u njihove kljunove. Ako malo proučimo ptice, vidjet ćemo da one po čitave dane lete i običu stotine kilometara dnevno tražeći hranu za sebe i svoje male ptiče. Za svaku sjemenku treba se dobro potruditi. Katkada prođe dan da ništa ne nađu. Katkada plane požar pa im uništi gnijezda, domove, katkada im ruka ljudska nanese štetu i uništi gnijezda ... Što ptica radi kad joj čovjek ili nevjerni uništi gnijezdu? Ni jedna nije sjela i plakala nad sobom i svojom sudbinom. Ni jedna nije pala u depresiju i pila antidepressive. Nego opet iznova skuplja slamčice, blato, grančice i strpljivo gradi svoje gnijezdu s jednakim žarom kao i prvi put. A što ako joj opet gnijezdo sruši vjetar, nevjerni ili čovjek? Ona opet strpljivo nastavlja graditi, nositi, letjeti. Gradi i pjeva, pjeva i gradi ...

Ovo je način na koji Gospodin ptice hrani. Dakle nije naglasak na lijenosti, namaru i nebrizi nego je naglasak

FRA STANKO
MABIĆ

**PETAR JE USPIO
HODATI PO VODI
SVE DOK JE GLEDAO
ISUSA I U ISUSOVE
OČI. ČIM JE SPUSTIO
POGLED PREMA
VALOVIMA, PREMA
IZVORU SVOGA
STRAHA, ODMAH JE
POČEO TONUTI JER
GA JE SILNI STRAH
U SVOJE KANDŽE
UHVATIO. ZATO NE
GLEDAMO U OČI
SVOGA STRAHA I
SVOJIH TJESKOBNIH
BRIGA, NEGO U
KRISTOVE OČI.
AKO TADA STRAH
I NE ODE, NAD
NAMA IPAK NE ĆE
VLADATI. HODIT
ĆEMO I NE ĆEMO
POTONUTI.**

da nema tjeskobne brige. Ptica daje sve od sebe ali se tjeskobno ne brine jer u svemu besprijevano vrši volju Oca nebeskoga.

Dajem sve od sebe, a ostalo prepustam Gospodinu jer se u njega pouzdajem. I tjeskobe ne će biti. Između tjeskobe i Gospodina, odlučujem se za Gospodina.

Pogledajmo kako Gospodin raskošno odijeva ljiljane poljske? Da bi ljiljan izrastao i zaodjenuo se raskošno kao Salomon, on mora imati hrane, vlage, sunca, kiše... Od svih ljiljana koji niknu više ih ugine od suše, nevremena ili ljudske ruke, kose... nego što se zaodjene u svoj svojoj raskošnoj ljepoti. Kad je suša, onda se ljiljan trudi svom svojom snagom da što dublje pusti korijenje da bi došao do potrebne vlage. Lišće se zna već polako i sušiti i mijenjati boje, što je znak velike borbe i patnje jednoga ljiljana jer je velika suša, ali on se ne prestaje boriti za vlagu i hranu kako bi došao do one ljepote koju je Gospodin za njega predvidio. Čim suša malo prestane ili popusti, iako ljiljan već ima požutjele listove od žeđi, muke i trpljenja, on svom

svojom snagom crpi vlagu od kiše i nastavlja se razvijati kako to Gospodin od njega traži. Bori se za svaku kap rose. Ne će pasti u depresiju i plakati nad samim sobom i imati strahove i tjeskobne brige i govoriti kako se ne isplati jer će opet doći suša. Kad je previše kiše, pa mu prijete opasnost da sagnjije, ljiljan se tada iz petnih žila i bori za svaku zraku sunca i izvija se što više iznad druge trave kako bi došao do raskošne ljepote koju je Gospodin za njega predvidio.

Navikli smo gledati na plašljive ljude, na one koji se stalno tjeskobno brinu kao na civilizirane, moralne, odgovorne i poštene ljude. Te ljude ne bismo nikada povezali s ubojicama, bludnicima, pijanicama ili onima koji prakticiraju magiju. Međutim, Biblija kaže da bi mogli vječnost provesti zajedno u „jezeru što gori ognjem i sumporom“, jer se nisu posve obratili Isusu i od njega tražili spasenje.

Ljiljan također ima jako puno truda, muke i brige da se ostvari u svojem životu i da dođe do svog punog ostvarenja, ali on u svemu tome nema tjeskobnu brigu. Ima trud, trpljenje, rad, muku, brigu, ali ne i tjeskobu, strah ... nego sve to čini u punom pouzdanju u Gospodina, vršeći Njegovu volju u svemu.

Na ovaj način Gospodin hrani ptice nebeske i raskošno zaodijeva ljiljane poljske. Na ovaj način želi i mene hraniti i odijevati.

Moja najbolja hrana i moja najbolja i najraskošnija odjeća jest vršiti volju Božju. Tada se ne ću tjeskobno brinuti jer za tjeskobu ne ću imati vremena.

„Čuvajte se da vam srca ne otupe od razuzdanosti, pijanstva i tjeskobnih briga za život... bdijte i molite svaki čas...“ (Lk 21,34-36) Luka stavlja u isti rang, u isti položaj tjeskobne brige s razuzdanošću, pijanstvom jer nas to sve jednako odvraća od Gospodina. Kad ovo shvatimo, o tjeskobnim brigama drugačije ćemo razmišljati jer ćemo uvidjeti u njima veliku opasnost za naše spasenje.

Jednako tako čitamo u knjizi Otkrivenja: „A strašljivima i nevjernima i odvratnima i ubojicama i bludnicima i vračarima i idolopoklonicima i svim lašcima udio je u jezeru što gori ognjem i sumporom. To je druga smrt.“ (Otkrivenje 21,8)

Vjerojatno na svakoga tko čita ove retke iznenađujuće djeluje da su strašljivi i nevjerni stavljeni u isti položaj zajedno s opakima, pijanicama, bludnicima i zlim grešnicima. Možda je još veće razočaranje da su u knjizi Otkrivenja strašljivi prvi na popisu.

Kad pročitamo ove retke, onda ćemo se sigurno više za-

misлити nad našom tjeskobom ili strahom i shvatiti da to i nije toliko sitnica kako je mi možda doživljavamo.

Kad evanđelist Luka upozorava na ovu opasnost, ukazuje na lijek: „Bdijte i molite svaki čas...“ (Lk 21,34-36)

Kad je sv. Pavao čuo da je Timotej ispunjen strahom zbog nastale situacije, piše mu u Poslanici: „Raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi po polaganju mojih ruku. Jer nije nam Bog dao duha bojažljivosti, nego snage, ljubavi i razbora.“ (2Tim 1,6-8)

Kad je papi Ivanu XXIII. došao u posjetu tek zaređen biskup i tužio se kako ne može spavati s novom dužnosti jer ima toliko problema, papa je mirno odgovorio: „Tako je isto i meni bilo kad sam postao papa. Toliko je bilo problema u Crkvi, da nisam mogao ni spavati. Ta me tjeskoba držala sve dok mi se moj anđeo nije ukazao i rekao mi: 'Ivane, ne pravi se toliko važan!' Od tada mirno spavam.“

Bilo je veliko čudo kad je Isus utišao oluju na moru. Međutim, za mene je puno veće čudo od stišavanja oluje na moru, čudo da je Isus mogao mirno spavati dok oko njega bjesne smrtni valovi i vjetar. Pred valovima smrti imati mir i spokoj u srcu, najveće je čudo. Zato će svaki mudar čovjek u oluji moliti Boga, ne za izbjavljenje iz opasnosti, već za izbjavljenje od straha. „Oluja iznutra je ta koja ugrožava, a ne oluja izvana.“ (Emerson) Strah i tjeskoba dolaze iznutra, a ne izvana.

Petar je uspio hodati po vodi sve dok je gledao Isusa i u Isusove oči. Čim je spustio pogled prema valovima, prema izvoru svoga straha, odmah je počeo tonuti jer ga je silni strah u svoje kandže uhvatio. Zato ne gledajmo u oči svoga straha i svojih tjeskobnih briga, nego u Kristove oči. Ako tada strah i ne ode, nad nama ipak ne će vladati. Hodit ćemo i ne ćemo potonuti.

Dakle, strah, tjeskobne brige i uznemirenost ne dolaze zbog valova, vjetra ili nedostatka kruha nego zbog nedostatka pouzdanja i vjere u Boga. Završio bih ovo promišljanje stihom jednog predivnog psalma:

„Gospodin mi je svagda pred očima; Jer mi je zdesna ne ću posrnut.

Stog mi se raduje srce i kliče duša, I tijelo mi spokojno počiva.“ (Ps 16)

Počivat ću spokojno i bez tjeskobne brige samo onda kad mi je Gospodin svagda pred očima. Bilo u radu ili u počinku. Bilo u uspjehu ili neuspjehu. Bilo u oluji ili bonaci. Bilo u virusnoj pandemiji ili zdravlju. Naglasak je na „svagda“.

PROPETLJE

Raspelo su naši stari nazivali propetlje. Volim taj jezični arhaizam, starogovor vjere naših predaka, konzervirani biser u prašini vremena. Ta se riječ danas vrlo rijetko može čuti, možda u nekoj od tzv. „starinskih kuća“ iz koje nije sasvim iščezao nekadašnji običaj „molenja“, gdje još pokoja starica poluglasnom molitvom pred Propetim ne da zaboravu pokidati i ono malo preostalih niti naših veza sa starim načinima molitve, vjere, života. Pamtim da smo u dječjoj dobi tu riječ doživljavali i svetom i strašnom, toliko da bi sam njezin spomen izvan molitvenoga konteksta imao bogohulni prizvuk. A najstrašnije bi zazvučala kad bi je odrasli uporabili u svrhu zakletve: „Eno, stavio/stavila ruku na propetlje!“ Zakleti se ili „staviti ruku na propetlje“ bio je ultimativni čin dokazivanja nevinosti pod cijenu oskvrnuća i najvećih svetinja. To je značilo „da se nema kud' više“, došlo se dotle da se moralo svetogrdno posegnuti za jamstvom Propetoga kao zadnjom instancom u utvrđivanju istine.

UNATOČ OVAKVIM ILI SLIČNIM ZLUPORABAMA, NAŠI SU SE STARI ODNOŠILI PREMA RASPELU S VELIKOM POBOŽNOSTU I DUBOKIM STRAHOPOŠTOVANJEM. Ne želim ih idealizirati, no iz sačuvanih sadržaja onodobnih molitava proizlazi da su znali bolje od nas cijeniti dubinu i smisao Kristove žrtve na križu, ponizno prostirući sebe i svoje slabosti pred lik Raspetoga. Da, držali su do poniznosti, koja je danas na žalost izbrisana s popisa poželjnih vrlina suvremenoga načina života. Učili su se poniznosti govorom tijela u molitvi pred raspelom, pokazujući istodobno strahopoštovanje

i kajanje, intuitivno osjećajući da se čovjek ne može propinjati pred Propetim već samo ničice padati. Starijim vjernicima u Hercegovini vjerojatno je poznata molitva „Dilo skrušenja“, ali je manje poznato da je bilo više takvih molitvenih „dila“ („Dilo vire“, „Dilo ufanja“, „Dilo pouzdanja“, „Dilo pokajanja“ itd.), pa je tako postojalo i „Dilo poniznosti“. A kako je glasila jedna molitva poniznosti naših predaka, može se vidjeti iz knjižice „Bogoljubna bavljenja“, napisane hercegovačko-hrvatskom ikavicom, tiskane u Mostaru 1869. godine: „O Dobri Isuse moj! Daj mi tu milost da poznam tebe, i da poznam mene, moje slabosti; buduć u tom poznanju put podpune poniznosti; koja je pravi temelj svi kriposti meni potribiti. Slatki Isuse! Ja padam prid noge tvoje, kano ti jedan sluga tvoj; i približajući me, Tebi se poklanjam; i dopuštenje u tebe prosim, da se mogu pokloniti i tvojim prisvetim

Ranam; moleći te, da oživiš u mom srcu i pokripiš ovo moje uhvanje, da ću ja po dotaknutju rana tvoji biti izličen od svi oni zastranjenja, s kojim sam ozlogrdio poštenje tvoje; i moju dušu ranio, s nevirstvim.“

Molitvu poniznosti trebali bismo posuvremeniti, uvrstiti je u vlastiti molitveni program, češće padati na koljena pred propetlje, pred raspelo, pred lik raspetoga Krista i tu uzimati pravu mjeru osobnoj vrijednosti.

Do trenutka kada je Bog preko Kristove otkupiteljske smrti na križu na poseban način intervenirao u povijest, križ je bio tek grozna sprava za mučenje i ubijanje, na kojoj je ljudski život skončavan na bolan i polagan način, u strašnim mukama. Kazna razapinjanja na križ osmišljena je prvotno na starom istoku, u Perziji i Mediji, da bi je preuzeli Rimljani i masovno počeli primjenjivati nad pobunjenicima protiv rimske vlasti. U rimskom imperiju razapinjanje je

tretirano kao sramotna kazna kojom su, uz pobunjenike, kažnjavani robovi, razbojnici i uopće „neprijatelji Rima“. Osim što je bila posebno okrutna, ta je kazna nosila i žig sramote, pa stoga rimski građanin, ukoliko nije počinio „zločin izdaje“ protiv rimske države, prema rimskome pravu nije mogao biti osuđen na takvu kaznu. Osuđenik na križ („Ibis ad cruce“) prethodno bi bio tako brutalno izbičevan (i to bičevima koji su na vršku imali komadiće olova ili oštre koščice i sl., koji bi s prvim udarcima sjekli kožu i otkidali komadiće mesa), da bi neki umirali i prije razapinjanja. Ukoliko bi preživio surovo bičevanje, izmrcvareni bi osuđenik morao sam do stratišta ponijeti jedan poprečni komad grede ili balvana (*patibulum*) koji bi mu bio stavljen za vrat i s obje strane privezan za raširene ruke. Na putu do mjesta razapinjanja formirala bi se povorka; ispred bi išao trubač koji je „probijao“ put kroz špalir ljudi (koji su osuđenika, zbog njegove sramotne kazne, udarali i pljuvali) najavljujući povorku, a za njim bi oglašivač izvikivao ime osuđenika na smrt i njegovu krivicu. Budući da je takav oblik kažnjavanja bio prakticiran kao primjer drugima, razapinjanja su obavljana na javnim mjestima (uz puteve, pri gradskim vratima, uzvisinama nad naseljem itd.). Osuđenika bi svukli do gola i pričvrstili ga (s onom poprečnom gredom ili *patibulum*) na pripremljenu okomitu gredu (*stipes*). Pošto bi mu čavlima pribili zapešća ruku za drvo, probivši jednim dugačkim čavlom i spojene gležnjeve, pričvršćeno bi drvo s osuđenikom podigli i usadili u zemlju. Nesretnik bi se potom, tako razapet, u bolima borio za zrak. Mučenje bi znalo trajati satima, a neki su živi visjeli i po nekoliko dana trpeći strahovitu bol i žeđ, sve dok u groznim mukama ne bi podlegli zbog gušenja. Nije je bez razloga Ciceron nazvao „jednom od najstrašnijih muka što ih je izumio um ljudski“.

Drama na Golgoti promijenila je svrhu i smisao križa. Raspeti Krist je vlastitom patnjom i smrću pretvorio dvije prekrizane grede u najsnažniji simbol koji se ikada pojavio u povijesti čovječanstva. Njegovom žrtvom iz ljubavi, križ je postao znakom ljubavi i to najveće ljubavi – jer „veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje“ (Iv 15,13.). Od tada križ svojim novim smislom mijenja i ono najteže i najgore što ovozemni život neizbježno sa sobom nosi (i patnju i boli i bolesti i nepravde i žalosti i muku i smrt), pokazujući da se prihvaćenjem životnih tegoba u ljubavi (prikazujući ih kao žrtvu za druge) ovozemni život na najbolji mogući način pripravlja za ono najvažnije što slijedi – uskrsnuće i život u punini! Od tada je križ u stanju mijenjati i čovjeka i njegov svijet! Na nekoj uzvisini, na nekom brdu postavljeni križ mijenja i brdo i čitav krajolik. Od tada svako brdo s križem nalikuje Golgoti. I nad Međugorjem je tako iz Šipovca nastao Križevac.

I u župi Međugorje su prije 86 godina, na poticaj pape Pia XI. čitavoj Crkvi, odlučili na poseban način obilježiti jubilarnu godinu (1900.) od najveće drame čovječanstva – događaja na Golgoti. Papa je 6. siječnja 1933. najavio proslavu sv. jubilarne godine od 2. travnja 1933. do 2. travnja 1934. godine. Mostarsko-duvanjski biskup fra Alojzije Mišić pozvao je sve župnike da se taj izvanredni događaj vjernicima svečano najavi polusatnom zvonjavom crkvenih zvona (u četvrtak, 6. travnja) i jednosatnim klanjanjem pred Presvetim oltarskim sakramentom (u nedjelju, na Cvjetnicu). Fra Dominik Mandić, provinci-

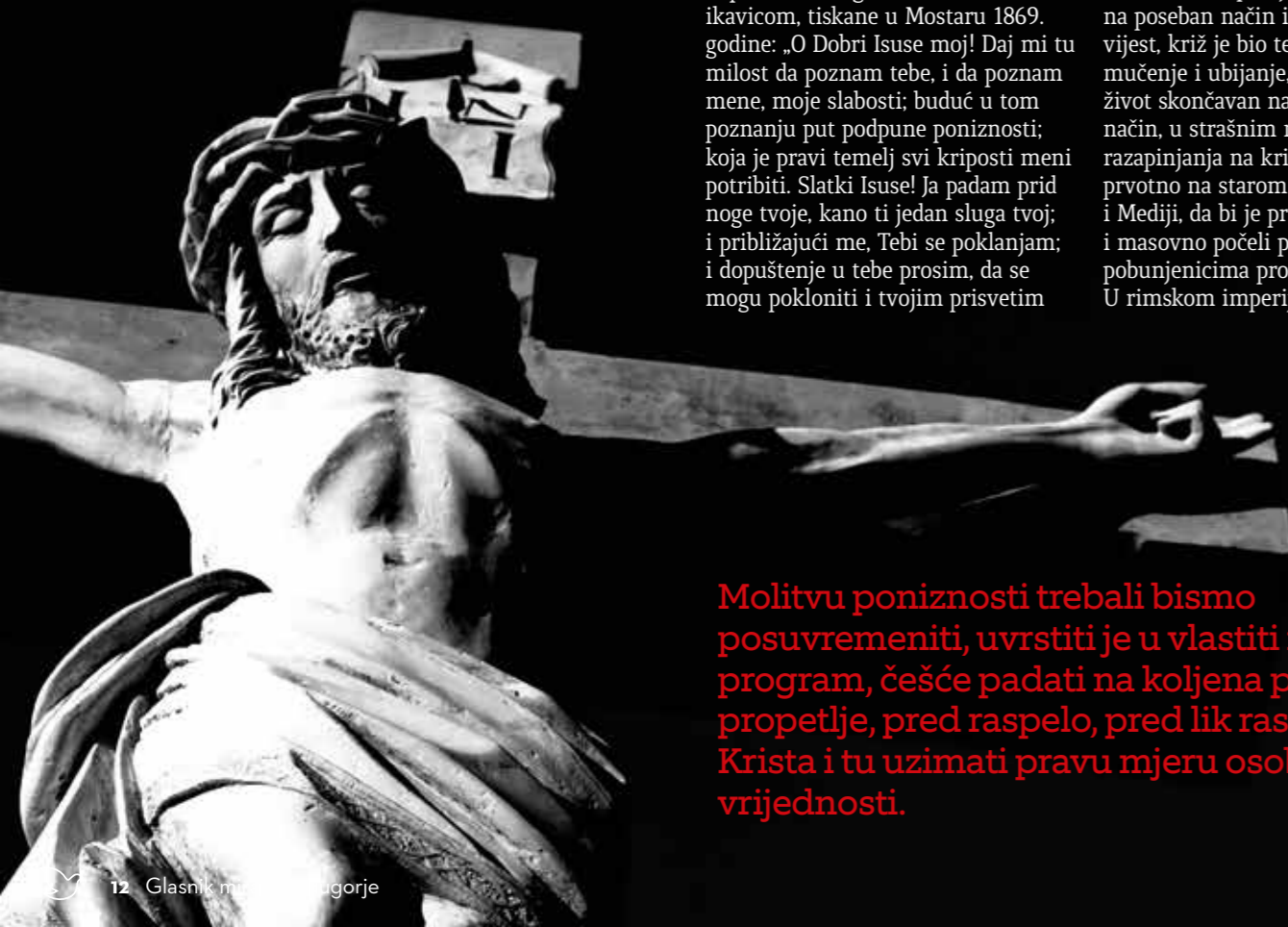

IVICA ŠARAC

jal hercegovačkih franjevac, preporučio je svim članovima svoje provincije da bi se „u spomen Svete godine trebalo podizati vanjske i vidne znakove našega svetoga otkupitelja, kamene križeve na raskršćima, velike drvene križeve po brežuljcima, grobljima i crkvenim dvorištima, male kapelice sa raspelima, a osobito bi bilo hvale vrijedno da se na ulazu u svaku kršćansku kuću ureže ili ukleše križ s natpisom god. 1933.“ Tadašnji međugorski župnik fra Bernardin Smoljan prihvatio je napatke, dodavši još jedan detalj: gradnju betonskoga križa na brdu. Sazvao je 21. siječnja 1934. sve kućne starješine na dogovor u kući Andrije i Iće Vasilja, predloživši da i župljani župe Međugorje „u dokaz svoje vjere i harnosti Spasitelju podignu jedan vidljiv spomenik, koji će njihovu potomstvu svjedočiti o njihovoj slozi i ljubavi.“ Svi su prihvatili župnikov prijedlog i za podizanje spomen-križa odabrali brdo Šipovac, s južne strane Međugorja. Odabir jednoga od vrhova Šipovca za mjesto podizanja križa bio je najlakši korak. Trebalo je sada iznijeti na vrh toliki materijal za gradnju. Župnik je ganut zapisao: „Nere-tvanska pržina, cement, klak, željezo, drvo pa i sama voda preneseni su na leđima ili na konjima. Prizor dirljiv. Brdo oživjelo od ljudi i životinja. Strani se svijet divio dobroj volji i požrtvovnosti župljana, koje nisu mogle smesti u poslu ni najnepovoljnije vremenske nepogode, koje su tih dana vladale.“ Posao započeo 12. veljače, dovršen je već 10. ožujka. Prema nacrtu Šimuna Borasa, građevinskog inženjera iz Mostara, i pod vodstvom Ante Dugandžića-Redže, župljani su napravili veliki betonski križ (visok osam i pol, a širok tri i pol metra). Ugrađene su moći dobivene tom prigodom iz Rima, a na križu je urezano: „IHS ISUSU KRISTU OTKUPITELJU LJUDSKOGA RODA U ZNAK SVOJE VJERE, LJUBAVI I NADE PODIGOŠE O. BERNARDIN SMOLJAN ŽUPNIK I ŽUPA MEĐUGORJE OD SVAKOGA ZLA OSLOBODI SVE NAS ISUSE!“ Od tada je župa, ali i čitav kraj, dobio izdaleka uočljiv biljeg svoga identiteta. Na svečanijoj proslavi župnik je predložio da se Šipovac preimenuje u Križevac. Njegove nas bilješke snažno vuku u ono vrijeme, u ozračje same proslave, pa ih vrijedi navesti u izvornom obliku: „Uoči same proslave tj. 15. marta uvečer rasvijetliše se sva brda i humci u župi. Sa osvijetljenoga Šipovca navijestise mužari sutrašnji god. Iako je uvečer padala silna kiša, sami dan proslave osvanu na radost naroda vedar i tih...U 9 sati pošla je iz crkve impozantna procesija, u kojoj uzeše učesća Trećari pod zastavom bratovštine Imena Isusova sa barjekom, školska djeca, svećenstvo i brojni narod. Uz neprekidno zvonjenje crkvenih zvona, pucanje mužara, moljenje sv. krunice te pjevanje litanija i Gospina plača pomicala se je duga procesija prema brdu čiji je vrh već crnio od mnoštva, koji je motrio pridolaženje naroda sa svih strana i uzlaženje procesije na brdo. U 10 sati počeli su sv. obredi. Održao sam prigodni govor narodu, pročitao pismo preuz. biskupa i druge prispjele pozdrave i čestitke. Nakon toga sam obavio svečani blagoslov sv. Križa i uz burno odobravanje naroda promijenio ime Šipovac u Križevac.“ I tako započe jedna nova dionica povijesti župe, s novim imenom i s novim izgledom brda. Biskup Mišić odredio je da se ubuduće svake godine na blagdan Uzvišenja sv. Križa slavi na Križevcu sv. misa.

Tako je bilo onda, a danas? Danas je Križevac najveće „propetlje“ u ovim krajevima, brdo na koji se gotovo svakodnevno, pod težinom vlastitih grijeha, uspinju vjernici, mole krunicu, obavljaju pobožnost Križnoga puta i na raznim jezicima zazivaju ime propetoga Otkupitelja.

Molitvu poniznosti trebali bismo posuvremeniti, uvrstiti je u vlastiti molitveni program, češće padati na koljena pred propetlje, pred raspelo, pred lik raspetoga Krista i tu uzimati pravu mjeru osobnoj vrijednosti.

Svjedočanstvo Sofije Gamiz na Mladifestu

KADA NAS GOSPA POZOVE, UVIJEK JOJ KAŽEMO: DA!

O plodovima Međugorja ne izražavaju se nikakve dvojbe i o njima se govori diljem svijeta, čemu je i namijenjen serijal pod jednostavnim nazivom 'Fruits of Medjugorje' („Plodovi Međugorja“). Važnost takvih svjedočanstava nemjerljiva je za sve one koji tragaju za poticajem, ohrabrenjem i, onome što je ukorijenjeno u našu ljudsku narav, „opipljivim“ učincima Gospina djelovanja u Međugorju. O tim istim plodovima koji su se razgranali u životu Španjolke Sofije Gamiz četvrtog dana Mladifesta prikazan je videozapis u kojem ova mlada žena osobno svjedoči, sagledavajući sve korake na svojem životnom putu kao unaprijed odmjerene i upućene krajnjem cilju – ponovnom i ovaj put istinskom pronalasku Boga preko „slučajno“ odabrane posrednice – Gospe Međugorske.

KAD SAM IMALA 19 GODINA, BILA SAM POZVANA DA S RODITELJIMA POHODIM SVETIŠTE SANTIAGO DE COMPOSTELA, NO TO NIJE BILO HODOČAŠĆE.

U crkvi sv. Ante Padovanskog mama je upalila svijeću za svako svoje dijete i rekla da se pomolim sv. Anti, barem za mladića. Kako tada nisam molila, bilo mi je svejedno i preporučila sam se svecu bez ozbiljne nakane. Rekla sam: *Udat ću se za mladića s kojim sljedeći put izađem. Ako me uslišiš, vratit ću se u zahvalu za uslišanje molitve.* Po povratku u Barcelonu upoznala sam Alberta, s kojim sam se i vjenčala nakon tri godine veze. Brak je tekao dobro, sretno i stabilno, imala sam sve, posao, materijalna dobra te živjela iz dana u dan poput većine svojih prijatelja, prije svega uživajući u životu. Živjela sam bez Boga i planirala život na svoj način. Na početku, nakon udaje nisam htjela imati djecu. Mislila sam kako to nije toliko važno jer će se nekada dogoditi i jer u tom času moram živjeti i uživati. Na to se svodio moj osjećaj za brak. Željela sam sa svime upravljati i biti ona koja ima nadzor u bračnoj zajednici. Protekle su dvije godine braka bez djece u kojem sam na jako samosvjestan i sebičan način voljela Alberta, uvjeren da se podrazumijeva da on od mene, kao svoje partnerice, prima ljubav.

**Posljedica
života bez
Boga i vlastite
sebičnosti bila je
stupanje u vezu s
drugom osobom
i donošenje
odluke o
napuštanju
muža.**

Vrijeme je prolazilo da bismo se nakon dvije godine odlučili da je „došao“ trenutak za djecu. No nakon te odluke prošlo je skoro šest godina dok se nije rodila naša prva kći: predivno, savršeno, slatko stvorenje. Nakon nešto više od tri godine došao je i sin, zbog čega mi se sve činilo savršenim! Već smo imali dvoje djece i imala sam sve što sam htjela u životu. Bila sam u potpunosti sretna i zadovoljna, bez naznaka ikakve krize.

Imala sam sve što se može poželjeti i osjećala se dobro sve do prije oko osam godina kada sam, ne znam više koje godine, kao posljedicu vlastite sebičnosti i bezbožnog života započela vezu s drugom osobom, nakon čega sam

odlučila napustiti supruga i prekinuti naš brak.

Moj suprug Alberto svim se silama borio za opstanak braka, ali kako me stvarno jako volio, jednom mi je prilikom rekao: „Želim ti sreću, a ako je tvoja sreća živjeti bez mene, odmah potpisujem papire za razvod.“

Kao čovjek duboke vjere, moj je otac puno patio gledajući stvarne posljedice koje je u mom životu izazvala ta moja odluka, donesena

u slobodi, i sve ono što je zbog nje moglo uslijediti. Jednom je prigodom ušao u jednu crkvu u Barceloni u kojoj je bila izložena jedna Gospa – Gospa Međugorska – da bi pred njom molio.

Po izlasku je ugledao oglas za hodočašće u Međugorje i, ne rekavši ništa, poveo svoju majku da bi u rujnu prvi put došao ovamo kako bi molio za mene i svoju ostalu djecu. U listopadu se ponovno vratio sa svojom djecom, da bi to isto ponovio u prosincu. Tada sam se već bila razišla s Albertom, ali je došao dan da se susretnem s njim.

Nisam ništa odlučila, nego telefonirala Albertu i predložila mu da, u slobodi i uz mogućnost odbijanja, nas dvoje odemo na put. Otišli smo na putovanje, vratili se i postupno uspostavili komunikaciju. Odlučili smo ponovno nastaviti živjeti zajedno u braku. Prošlo je izvjesno vrijeme, kada su prvi mjeseci djelovali sjajno, ali ja sam i dalje živjela bez Boga u svome životu.

Ispricala sam mužu sve, sve što je izazvalo moju krizu. Opet smo, dakle, putovali, taj put u Milano gdje me je nazvao otac i rekao: „Želio bih da prihvatiš, pozivam te u Međugorje.“ Pristala sam pridružiti se obitelji na tom putu, ništa više. Došla sam ovamo prvi put s mužem i dvoje male djece te nekima od svoje braće i sestara.

Tom sam prilikom došla stvarno zatvorena srca, nisam imala Boga u svome životu i bilo mi je potpuno svejedno ukazuje li se Gospa ovdje ili se ne ukazuje, moli li se ili se ne moli. Ništa, bila sam tu, bila sam i s vidjelicom, onom plave kose, Mirjanom, i slušala je. Jedino što je sigurno jeste to da sam je slušala, da bih na kraju pogledala šogora koji nije vjernik, jer smo oboje bili uvjereni da je sve ovo puka laž, neistina. Pogledala sam ga dakle i rekla: „Ne laže, sve što kaže je istina.“ Ne znam zašto sam to izjavila, ali znala sam ili osjetila u svojoj nutrini da je istina sve to što sam čula. Ali kako meni Bog nije bio blizu, stvarno me uopće nije zanimalo vidi li ona Gospu ili ne vidi, jer kod mene nije bilo nikakve promjene i to mi ništa nije značilo. Kada smo dolazili u Međugorje, u zrakoplovu mi je otac poklonio knjigu Jesusa Garcije o Međugorju, kako bih je pročitala i ponešto saznala o tome što je Međugorje i što se tamo

događa. Ja tu knjigu, naravno, nisam ni otvorila!

Po povratku u Barcelonu knjigu sam poklonila jednoj prijateljici čija je jako bolesna majka, koja je bila velika vjernica, ležala u bolnici. Njoj sam poklonila i krunicu koju sam kupila ovdje u Međugorju za nju i rekla joj: „Za tvoju majku koja ima više vjere od mene. Darujem joj to.“ Gospođa je tada još bila u bolnici. Nakon devet dana izašla je iz bolnice, nazvala me i rekla: „Želim ići u Međugorje, što moram napraviti?“ Rekla sam joj da kontaktira mog oca. Zaputila se u Međugorje s mužem i jedino što sam čula od njezine kćeri bilo je: „Mama se vratila posve drukčija, ovo joj je najbolje putovanje u životu, sretna je i zahvaljuje ti što si je upoznala s Međugorjem.“

Ja sam bila potpuno ravnodušna da bih se nakon devet mjeseci „slučajnom“ pogrješkom odabira na telefonu čula s tom istom gospođom Alicijom. Ispricala sam se, na što je ona rekla: „Sofia, jesi li to ti? Baš dobro da sam te dobila jer te želim pozvati u Međugorje zato što si mi poklonila onu knjigu. Hvala na knjizi i krunici, željela bih ići u Međugorje i zahvaliti Gospi, a bila bih jako sretna da mi se pridružiš.“

Alicia mi je ispricala kako joj je Međugorje promijenilo život, jer kad je došla prvi put bolovala je od raka, bila na rubu smrti i nije došla moliti za ozdravljenje, nego samo za to da je Gospa pripremi za prijelaz u nebo. Onoga dana kada me nazvala, upravo prije tog poziva, liječnik joj je potvrdio da su pretrage pokazale smanjene tumorske markere i da mu nije jasno kako, ali da joj je zdravstveno stanje dobro.

Vratila sam se dakle ovamo, taj put s Kristinom, koju nisam mogla odbiti. Stigla sam 25. lipnja, na dan proslave 30. obljetnice ukazanja. Došla sam taksijem u brzini i strci jer su me stalno požurivali s obzirom na to da je započinjalo euharistijsko slavlje, odnosno sveta misa pred vanjskim oltarom. Kada sam došla, prokomentirala sam prijateljici: „Ma, Međugorje, ne znam što radim tu, nema ničega.“ Ona je uzvratila: „Ali ima jedna stvar koja će te se dojmiti, zaprepastit ćeš se, a to je da se ljudi ovdje ispovijedaju. Ljudi se ispovijedaju! Stoje u redovima za ispovijed.“

Istina, nakon što smo stigle, zapazile smo redove i redove ljudi koji

se ispovijedaju. Pomislila sam da su svi ljudi i povukla se kako bismo na koncu sjeli ispred crkve. Sve je bilo prepuno ljudi, nije bilo mjesta i sjede smo na sam kraj vanjskog prostora.

Slavila se misa, a ja sam sjedila leđima okrenuta oltaru. Nije me zanimalo što se iza mene događa i sjedila sam tako s radijem u ruci. Na radiju sam slušala glazbu jer me prijevod mise nije zanimalo, a onda sam rekla prijateljici: „Kristina, ako ti je dosadno, evo glazbe...“ da bih se onda, u tom trenu, ustala, uopće više ne razmišljajući i ne predviđajući što će se dogoditi. Samo sam ustala, svjesna onoga što me podiglo, pogledala u Kristinu i rekla joj da ja idem.

Otišla sam, vidjela sve te redove ljudi za ispovijed, posvuda. I bio je samo jedan raspoloživi svećenik s pločicom sa španjolskom zastavicom uza se, kojem sam prišla i sjela nasuprot njega. Prvo što sam izrekla bilo je: „Ne znam što radim ovdje, ne znam odakle početi.“ Počela sam plakati, sagledavati i uviđati sav svoj život bez Boga, svu svoju prošlost, sve svoje grijeha, sve trpljenje koje je podnosio Bog zbog mojih grijeha, Isusovu bol na križu i bol svih mojih bližnjih, posebno onih osoba kojima sam ja nanijela bol i zbog čega su patile.

Posve sam osjećala tu bol, u cijeloj svojoj duši, u cijelome svom tijelu, previše boli. Svećenik me pogledao i rekao: „Ti znaš da sam ja samo posrednik, mi svećenici posrednici smo Isusa Krista, a Isus je taj koji prašta, Bog je onaj koji prašta.“

Ja sam ga pogledala i rekla da to znam, učila sam to u srednjoj školi da bi onda, u tom trenu, svećenik položio ruke na moju glavu i izrekao samo jednu rečenicu: „Tvoji su grijesi oprosteni“. U času kada je završavao rečenicu: „Tvoji su grijesi oprosteni“, sva bol koju sam osjećala nestala je. Cijelo je moje tijelo to osjetilo, kao i nutrina, što se ne može objasniti riječima. Počela sam osjećati samo mir, mir, mir i ljubav!

Ja nisam vidjela Boga, no dobila sam zagrljaj, zagrljaj Božji. Primala sam zagrljaj. Nisam sposobna opisati taj osjećaj jer za njega nema riječi, taj je osjećaj u nutrini, ali i u tijelu, osjećaj potpune punine i sreće. A svećenik... Ja nisam mogla pojmiti sve to i u tom sam trenutku svećeniku samo rekla: „Nemoguće, nemoguće, nemoguće!“ On me pogledao i upitao: „Je li istina da ti je muž oprostio?“

U TOM JE TRENU SVETIČNIK POLOŽIO RUKU NA MOJU GLAVU I IZREKAO SAMO JEDNU REČENICU: „TVOJI SU GRIJESI OPROŠTENI“. U ČASU KADA JE ZAVRŠAVAO REČENICU: „TVOJI SU GRIJESI OPROŠTENI“, SVA BOL KOJU SAM OSJEĆALA NESTALA JE. CIJELO JE MOJE TIJELO TO OSJETILO, KAO I NUTRINA, ŠTO SE NE MOŽE OBJASNITI RIJEČIMA. POČELA SAM OSJEĆATI SAMO MIR, MIR, MIR I LJUBAV!

Odgovorila sam potvrdno. „Kako ti onda ne će oprostiti Bog koji je tvoj Otac? Sve ti je potpuno oprošteno, a sada idi, pođi na pričest, primi Ga! Odi i primi Isusa, ovo će ti biti najbolja pričest, još bolja nego tvoja prva pričest!“ Otišla sam. Tada su se svećenici već počeli spuštati kako bi podijelili pričest, a u času primanja pričesti osjetila sam ushit jer se zagrljaj koji sam primila na ispovijedi utrostručio!

Nisam mogla vjerovati u tu toliko veliku sreću koju bih voljela da svi osjetimo. Na nebu ćemo je zacijelo imati, ali na ovoj zemlji, da barem cijeli svijet doživi to iskustvo koje nosi ovaj dar koji je predivan! Zatim sam se vratila na svoje mjesto gdje je ostala Kristina, kao i njezina majka. Kako sam zračila radošću, Kristina se

u mene zagledala i upitala: „Sofia, što ti je?“ Odgovorila sam joj: „Kris, doživjela sam nešto silno.“ Zapazila je da mi je lice drukčije i da mi se nešto dogodilo s očima koje su se promijenile, kao i pogled. Rekla sam joj: „Ispovjedila sam se, znaš, ja sam se ispovjedila! Upravo dolazim s ispovijedi! Bog postoji, ja sam se ispovjedila!“ A ona me pogleda: „Dobro, i što sad? Objе smo pohađale katoličku gimnaziju. Ne samo što je katolička nego su uz svećenike iz prelature Opus Dei tvoji roditelji supernumerariji, tako da ne znam što to pričaš o ispovijedi.“

Odgovorila sam joj: „Kris, nemoj griješiti, iako sam išla u katoličku gimnaziju i unatoč okružju u kojem sam odgojena, ne ispovijedam se više od 20 godina. A sada sam se ispovjedila! Budući da se nisam ispovijedala toliko dugo, ovo je znak da Bog postoji!“ Bila sam ispunjena radošću, a Gospa je isplanirala još jednu divnu pojedinost kada je „namjestila“ slučajnost da je, iako sam putovala s prijateljicom, moj otac također hodočastio i bio u Međugorju. Nismo boravili u istom smještaju, ali bio je tamo, tako da sam ga nakon ispovijedi susrela na ulici i mogla se pohvaliti da sam se ispovjedila.

ništa! Trudit ću se šutjeti. Ali samo Te molim da bude sretan kao ja.“ Od tog dana svaki dan u krunici molila Gospu da bude sretan kao ja. Neka je sretan poput mene i, nakon izvjesnog vremena, Alberto koji je inače jako točan, počeo je kasniti na objed, a ja sam se trudila čekati ga da ne jedem ranije i ne prilegnem malo popodne.

Trudila sam se, ali jednom sam postala nestrpljiva i nazvala ga da provjerim hoće li kasniti, na što mi je on odgovorio: „Evo me, dolazim, idem iz ureda“, a ja sam uzvratila: „Zašto kasniš?“ „Ma zato što hodam.“ Alberto inače nikada ne pješači, uvijek je na motoru. Uvijek u žurbi trčimo na sve strane. Zašto hoda? Onda mi je priznao: „Zato što molim krunicu.“ Kasnio je jer se vraćao pješice moleći krunicu. Za mene je to bio takav dar, nisam vjerovala da je i on molio.

...U ČASU PRIMANJA PRIČESTI OSJETILA SAM USHIT JER SE ZAGRLJAJ KOJI SAM PRIMILA NA ISPOVIJEDI UTROSTRUČIO! NISAM MOGLA VJEROVATI U TU TOLIKO VELIKU SREĆU KOJU BIH VOLJELA DA SVI OSJETIMO. NA NEBU ČEMO JE ZACIJELO IMATI, ALI NA OVOJ ZEMLJI, DA BAREM CIJELI SVIJET DOŽIVI TO ISKUSTVO KOJE NOSI OVAJ DAR KOJI JE PREDIVAN!

Uistinu sam bila presretna! Otišla sam i rekla Bogu: „Ti postojiš, želim Te u svome životu, 20 godina Ti okrećem leđa i sada, da, želim Te. Ne samo to, želim Te, Bože, svakoga dana; ne želim Te ostaviti!“ Tada sam Ga upitala: „Što mi je sada činiti?“ Pronašla sam najveće blago – molitvu srcem – i prvi put kupila svoj molitvenik, svoju krunicu i svoju medaljicu te postala tako sretna i raspoloživa da slijedim i ne napuštam Boga.

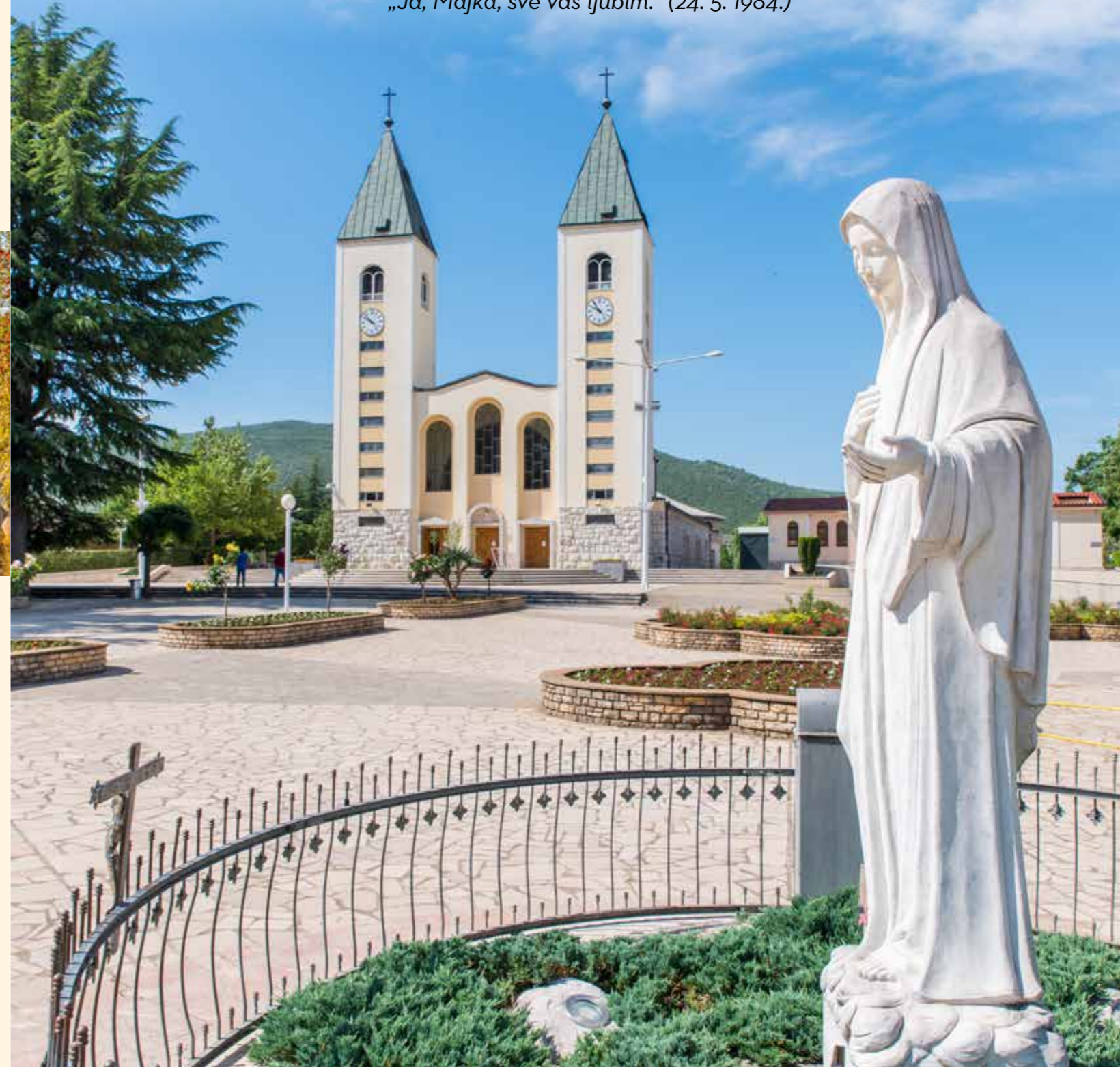
Dodat ću još samo jednu pojedinost: kada sam se iskreno odlučila za Boga, sretna što Ga uvodim u svoj život, Alberto me gledao vrlo zbunjeno ništa ne govoreći, ali sam kao žena i psiholog pretpostavljala da u sebi misli koliko će me to dugo „držati“. Prolazili su dani i kada sam jednom molila krunicu u svojoj sobi s Gospom – ponijela sam jednu sliku Gospe iz Međugorja – Alberto je ušao i upitao me što radim.

Kako sam molila krunicu, upitala sam ga želi li moliti sa mnom, no pogledao me i rekao: „Nemoj se ljutiti, ali ti se bavi svojim stvarima, ja imam svoje vrijeme“. U tom sam trenutku zagledala Gospu i rekla joj: „Majko, sve predajem tebi, sve dajem tebi, ne ću mu ništa reći. Ne želim niti ću mu govoriti da moli ili ide na mise,

Nakon nekoliko mjeseci pitala sam Alberta može li odvesti djecu u školu, na što je rekao da ide u uređ. Kažem mu: „Počinješ raditi u 8.30, a sada je 7.45.“

A on odgovori: „Pa zato što idem na misu u osam.“ Nisam vjerovala, ide na misu, i to svaki dan! Počeo je svaki dan moliti krunicu i sad još svaki dan ide na misu. Počeli smo skupa moliti, ići na misu, počeli smo sve zajedno raditi... Bog je živio u našim životima, ali sada je stvarao temelj našega braka. Već nam je oboma bilo posve jasno da će nam Bog biti na prvome mjestu, tako da nam je darovao još dvoje djece: Eugeniju i Camila. Sada imamo četvero djece s kojom svakodnevno molimo obiteljsku krunicu. Da barem bude tako svaki dan, ja i dalje molim. I vratili smo se u Međugorje, ne znam više koliko puta, jer uvijek kada nas Gospa pozove, uvijek joj kažemo: DA!

Nakon što se zaustaviš pred Gospinim kipom ispred župne crkve u Međugorju, sjeti se kako je Isus s križa svoga učenika Ivana povjerio majci: „Evo ti sina“, a svoju majku povjerio Ivanu: „Evo ti majka!“ (Iv 19, 26-27) Prihvativši Ivana, Marija je prihvatila sve ljude nakon Ivana koji kroče Kristovim stopama i postala majkom svih nas. I tebe je prihvatila! I ti si njezino drago dijete! I na tebe je mislila kada je izgovorila ove riječi: „Ja, Majka, sve vas ljubim.“ (24. 5. 1984.)

Proslavljena svetkovina Velike Gospe u Međugorju

I ove subote, 15. kolovoza 2020. na blagdan Uznesenja Marijina na nebo ili Veliku Gospu, brojnim dolaskom domaćih hodočasnika iz okolnih župa, okolnih krajeva i župljana, Međugorje je pokazalo koliko je ovdašnjim ljudima u srcu vjera i ljubav prema Kraljici Mira.

I prijašnjih dana devetnice za Veliku Gospu, mogli su se po cestama i stazama primijetiti brojni hodočasnici koji pješake ili bicikliraju prema Međugorju, ipak najbrojniji hodočasnici su bili oni koji su na samu svetkovinu po noći s molitvom i krunicom pristizali u Međugorje od najranijih jutarnjih sati. Mnogi od njih su odmah pohodili i Brdo ukazanja, a zatim se spuštali do crkve sv. Jakova na jutarnje mise koje su slavljene od 6, 7, 8, 9, i 11 sati, uz mogućnost za sakrament ispovijedi. Prizori oko crkve s brojnim kolonama mladih bili su posebno dirljivi jer su svjedočili o jednom

katoličkom odgoju i vjeri koja je utkana i u naraštaje koji dolaze.

I tokom cijeloga dana, hodočasnici su u molitvi pohodili Brdo ukazanja, a najviše ih se okupilo na svečanom svetom misnom slavlju u 19 sati koje je na vanjskom oltaru predslavio fra Ivan Dugandžić u suslavlju desetak svećenika. Pjevanje na misi sa prigodnim marijanskim pjesmama i himnima je animirao veliki župni zbor pod ravnanjem s. Irene Azinović.

U svojoj propovijedi fra Ivan se dotaknuo mnogobrojnih tema uglavnom zaokruženih oko Marijine uloge u našem vjerničkom životu. Istaknuo je i koliko smo privilegirani mi katolici u odnosu na druge religije jer nam Marijina majčinska ljubav dodatno pomaže približiti se Bogu.

Pandemija koronavirusa je utjecala na mnoge stvari, pa i na broj stranih hodočasnika, od kojih Ured informacija u Međugorju ovih dana bilježi oko stotinjak hodočasnika iz Poljske i nekoliko iz Francuske.

Kako je vidljivo iz medijskih izvještaja posebno svečano blagdan Velike Gospe proslavljen je i u ostalim marijanskim svetištima u BiH: od Gospe Olovske u Olovu, Gospe od Kondžila u Komušini i crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije u Širokom Brijegu, a isto tako i brojnim marijanskim svetištima u Hrvatskoj. To je

još jedan lijepi izraz vjere u Onu kojoj se naš narod od davnine moli i Njezin zagovor traži, baš onako kako govori Ispovijest vjere Hrvata katolika:

Čvrsto vjerujem u Boga Oca i Sina i Duha Svetoga. Životom želim potvrditi svoj krsni savez s Bogom i tako obnoviti sveti pradjedovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj Crkvi. Svoju odluku polažem u Bezgrješno Srce Presvete Bogorodice Marije.

Najvjernija odvjetnice, na braniku stoj, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom. Amen.

Ova Ispovijest vjere bila je sastavljena 1979. prilikom proslave Branimirova jubileja kada se slavila 1100. obljetnica prvoga međunarodnog priznanja Hrvatske od pape Ivana VIII. 879. god. hrvatski su biskupi preporučili svim hrvatskim vjernicima da je mole svakoga dana.

Završetak zavjetnog hodočašća Marijanskog zavjeta za Domovinu u Međugorju

Hodočasnici Bratovštine Marijanskog zavjeta za Domovinu ove godine u Međugorje su stigli u petak, 14. kolovoza na uočnicu svetkovine Velike Gospe, kada je ovo 6. zavjetno hodočašće i završilo.

Hodočasnici su hodajući molili krunicu u kojoj su prikazivali sve primljene nakane, a posebno su molili za sve pokojne i žive branitelje i potrebe hrvatskog naroda u Hrvatskoj i BiH.

Nakon što su došli u Međugorje, prvo su se osvježili ispred crkve sv. Jakova, a nakon toga su svi zajedno ušli u crkvu gdje su se pomolili i izrekli svoje želje i molitve. Sudjelovali su u večernjem molitvenom programu i noćili u župnoj kući za duhovne vježbe Domus Pacis.

Misionar Krvi Kristove p. Stjepan Ivan Horvat koji je ovako pojasnio čemu ovo hodočašće i čemu sva ova žrtva, trud odricanja: „Pa evo na ovaj način mi sve ovo prikazujemo za našu Domovinu, prije svega za duhovnu obnovu naše Domovine jer smatram da je to najvažnija obnova, jer kad se narod obnovi duhovno, onda to povlači za sobom i sve druge vrste obnova.“

Na ovom hodočašću Marijanskog zavjeta za domovinu prikazujemo svoje nakane Bogu po zagovoru BDM. Često na ovom putu razmišljamo kako je za sve nas Isus prolio svoju krv, ali ne smijemo zaboraviti da je on sve to učinio za mene osobno: za mene je došao na ovaj svijet, za mene je pristao biti uhvaćen, bičevan, okrunjen, razapet... i za mene je uskrsnuo. I to je učinio iako zna sve o meni, i sve moje slabosti, mane, greške... no unatoč svemu tome On me ljubio i tu žrtvu za mene učinio. To onda potiče i nas i mi tako činimo za druge ljude, pa i za one koji to možda nisu ni zaslužili, ili možda ni ne znaju da mi to radimo... Eto zato Marijanski zavjet za Domovinu organizira molitve, klanjanja, pa i ovo hodočašće za Domovinu – za ljude koje mi ne poznajemo zapravo, ali činimo to za njih, za druge, jer nas je tako Isus poučio: Isus je ljubio

i umro za svakog čovjeka i pozvao je i mene i tebe da činiš tako!“

Podsjetimo kako je i ove godine Bratovština Marijanski zavjet za Domovinu organizirala zavjetno hodočašće, ali je ono zbog pandemije koronavirusa bilo u izmijenjenom obliku. Naime, ove godine nisu mogli sudjelovati hodočasnici, nego su samo duhovnici Bratovštine od 5. do 14. kolovoza 2020. istovremeno, u osam ruta, prošli svih 1700 km čime su i ove godine obuhvaćena gotovo sva marijanska svetišta u Hrvatskoj te naše Međugorje u BiH.

Jedan od duhovnika Bratovštine i župnik župe Srca Isusova u Zagrebu, p. Ivan Matić je poručio da je takva odluka donesena da se ne prekine zavjet i da se 'spasi' hodočašće. Pojasnio je kako će duhovnici Bratovštine biti predstavnici svih onih koji bi ove godine htjeli biti sudionici. Oni će nam svim mogućim kanalima, pismima, elektroničkom poštom, društvenim mrežama... slati svoje nakane koje primamo bez ikakvih uvjeta. Nakane mogu biti osobne, obiteljske, narodne, crkvene i na te će se nakane moliti dok se hoda, ali i tijekom zajedničke krunice koja se molila svakoga dana u 18 sati, a četvrtkom u 20 sati uključivanjem *online* preko kanala Bratovštine. Također je svakoga dana preko Youtube kanala Marijanskog zavjeta prenošeno i jedno video duhovno razmatranje.

Koordinatorica hodočašća Terezija Klaić naglasila je kako je želja organizatora bila da narod, unatoč pandemiji, ostane u molitvenom zajedništvu. Tako se dvadesetak, od gotovo stotinjak, duhovnika iz cijele Hrvatske dogovorilo da će sami proći svoj dio rute te da će noćiti kod subrača svećenika.

S obzirom da hodočašće od 5. do 14. kolovoza povezuje sva marijanska svetišta i dva marijanska blagdana, Gospu Snježnu (kada slavimo i Dan pobjede i domovinske zahvalnosti) i svetkovinu Uznesenja BDM na nebo, prilika je to za cijeli Hrvatski narod da se zapita i osvjesti si u koje pobjede – ne ratne, nego duhovne – sada moramo ići?

„Veseli kombi“ hodočasnika iz Splita svake nedjelje u Međugorju

Gospina prisutnost, njezina majčinska ljubav koja se osjeti u Međugorju, ostavlja trag u srcima i poziva ljude željne mira da joj se vrate. Možda mi, koji živimo ili radimo u Međugorju toga nismo svjesni, ali hodočasnici koji su jednom ili više puta bili u Međugorju svjedoče o silnoj čežnji za povratkom međugorskoj Kraljici Mira. Pa makar na jedan dan!

Upravo ovakvo hodočašće na jedan dan svojim „veselim kombijem“ iz Splita, organizira svake nedjelje Tomislav Biuk, hrvatski branitelj, volonter za djecu s invaliditetom i aktivni vjernik laik u molitvenoj karizmatičkoj zajednici. Zaljubljenik u Međugorje uspio je skoro svake nedjelje kroz lipanj, srpanj i kolovoz okupiti onoliko hodočasnika koliko mu je potrebno kako bi napunio svoj veseli kombi, i bez straha se zaputio iz Splita put Međugorja. Svjedoči o tome kako mu je jedna draga gospođa iz Međugorja rekla: „Hvala vam što ste hrabri i u ovo doba dolazite ovdje moliti za sebe i druge! Jer mnogi su pozvani, rijetki su odazvani.“

Program njegovog hodočašća je obavezan odlazak na Brdo ukazanja, posjet Majčinu selu, zajednici Cenacolo, ispovijed i večernji molitveni program, a na putu prema Splitu izmjenjuju svjedočanstva uz molitvu i pjesmu. Hodočasnici svaki put ostanu puni dojmova i jedva se čekaju ponovno vratiti. Tako je bilo i prošle nedjelje 30. kolovoza. Sljedeće planirano hodočašće je već iduću nedjelju 6. rujna.

Poljska agencija MAGNIFICAT treći put ove godine s hodočasnicima u Međugorju

Edward Kociubinski, voditelj turističko-hodočasničke agencije MAGNIFICAT s grupom od tridesetak poljskih hodočasnika boravi u Međugorju. Agencija djeluje od 1993. godine u poljskom gradu Rzeszówu i jedna je od onih koja najviše puta godišnje organizira hodočašća iz Poljske za Međugorje.

Ove, 2020. godine, unatoč korona krizi, uspio je doći već treći put. Tako je s povećim grupama od 65 hodočasnika bio na Mladifestu, zatim za Veliku Gospu, i sada od 29. kolovoza pa do 5. rujna. Sljedeće hodočašće (ukoliko ne dođe do neke promjene u propisima) planira za 14. – 21. rujna i kaže da će dovesti hodočasnike sve dok su god poljske granice otvorene. To radi jer je puno Poljaka koji žele doći u Međugorje. Njegovu izjavu potvrđuje i mlada hodočasnica iz ove grupe: Malgorzata

Walczak. Ona je prvi put u Međugorju i oduševljena je. Cijeli program hodočašća ju je dotaknuo i jedva čeka svjedočiti sinu i mužu i njih dovesti u Međugorje dogodne. I Edward i Malgorzata tvrde kako se nitko od njih ne boji korone, svi su se testirali prije puta iako nije bilo lako organizirati da i testiranje i put od 20 sati

budu u roku od 48 potrebnih sati za valjani test. U danima hodočašća, osim posjete zajednicama, molitve na Križevcu, Brdu ukazanja redovito su sudjelovali i na večernjim molitvenim programima.

Novi „Put sv. Jakova u Međugorje“

Punih pet dana (od 17. do 22. kolovoza) trebalo je svećeniku Jesusu Silvi Castignani i njegovim prijateljima, inače članovima španjolske civilne zaštite da prepjese 141 km od Dubrovnika do Međugorja. Oni inače već više godina hodočaste Putem sv. Jakova u Španjolskoj, pa su ovaj put odlučili za promjenu napraviti jedan drugi put: njihova ideja bila je započeti novi Put Sv. Jakova (Camino de Santiago), ali ovaj put ne prema Santiagu de Compostela nego Put Sv. Jakova prema Međugorju. Krenuvši 17. kolovoza iz Dubrovnika kroz Trsteno, Slano, Ston, Metković, nakon pet dana hodočašćenje, stigli su u Međugorje. Na svom instagram profilu vlč. Jesus je komentirao: „Usred pandemije, skupina luđaka započela je ovu avanturu kako bi upoznala Kraljicu Mira i posvetila 'španjolsku službu civilne zaštite' i cijelu Španjolsku njezinom Bezgrješnom Srcu. I uspjeli smo.“

„Bilo je to putovanje puno nepredviđenih događaja, umora, vrućine, žeđi, žuljeva, smijeha, molitve i iznenađenja, doista jedno hodočašće duha i tijela, ali kako mi u Španjolskoj kažemo – bez boli, nema pobjede“ – komentira vlč. Jesus – i dodaje kako su upoznali nevjerojatne ljude koji su ih dočekivali, ali su također susreli i srca slomljena ratom. Pronašli su kapelice posvećene BDM, ali i čahure ratnih metaka. Ljepota hodočašća bila je u divljenju vanjskim ljepotama prirode, obale, krajolika, ali i u unutrašnjem hodu duše kroz nakane posvete. Najviše ga je dotakao ulazak u Međugorje, u koje su prvi put došli hodajući, pješice, kroz vinograd, neutabanim putem do kipa Uskrslog, pa zatim do crkve sv. Jakova. U Međugorju su zatim proveli nekoliko nezaboravnih dana u molitvi i

posjeti međugorskim brdima i crkvi. Na neki način su doživjeli kako je ovaj njihov hod preko Gospe k Isusu zapravo slika cijelog ljudskog hoda koji bi trebao biti hod prema Isusu, prema Nebu. Hodočasnici su prepuni dojmova i još uvijek ne vjeruju kako su uspjeli. „Ali naravno, nismo išli sami ili svojom snagom, već potaknuti Duhom Božjim i našom Majkom“ – kaže vlč. Jesus. Crtanu rutu njihova hodočašća predali su u župni ured u Međugorju s nadom kako će biti još hodočasnika koji će krenuti

ovim putem iza njih te da će i ovo hodočašće „PUT SVETOG JAKOVA U MEĐUGORJE“ postati jedna nova hodočasnička tradicija.

Statistike za kolovoz 2020.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 62 000
Broj svećenika koncelebranata: 1183 (38 dnevno)

PAPA FRANJO OTVARA VRATA PROGLAŠAVANJU MEĐUGORJA MARIJANSKIM SVETIŠTEM

„Posebno smo zahvalni papi Franji koji je u Međugorju uputio mladima svoju poruku i time pokazao kako i on osjeća da je Međugorje mjesto susreta s Bogom. Tako, malo po malo papa Franjo otvara vrata da Međugorje bude priznato kao Marijansko svetište što ono defacto i jeste!“ – između ostalog rekao je mons. Košić.

U četvrtak 6. kolovoza 2020. na blagdan Preobraženja Gospodinova večernju svetu misu od 19 sati predslavio je Sisački biskup mons. dr. Vlado Košić. Okupljenim vjernicima uputio je prigodnu propovijed u kojoj je tumačio evanđeoski odlomak koji govori o Isusovom preobraženju prenoseći ga u konkretne poruke vjernicima danas. Također se osvrnuo i na ovogodišnji Mladifest, ali i na sam položaj Međugorja u crkvi, te je između ostalog rekao:

„Mnogo se mladih danas vratilo svojim kućama i nadajmo se da su ovdje na Mladifestu uistinu doživjeli susret s Božjim licem koje ih je preobrazilo. (...) Međugorje je u svijetu poznato kao jedno od Gospinih svetišta, a mi se obično iz tih svetišta vraćamo kući i trebali bismo na vlastitim licima odražavati božanski sjaj našeg susreta s Isusom. Zato se trebamo truditi dopustiti Mu da nas preobrazi kako bi bili njegova slika

koja isijava ljubav, mir, radost... Trebamo i mi isijavati sjaj Isusova Božanskog lica ne samo riječima nego i djelima.“

Posebno smo zahvalni papi Franji koji je u Međugorju uputio mladima svoju poruku i time pokazao kako i on osjeća da je Međugorje mjesto susreta s Bogom. Tako, malo po malo papa Franjo otvara vrata da Međugorje bude priznato kao Marijansko svetište što ono defacto i jeste!“ – između ostalog rekao je mons. Košić.

Idućega dana u petak 7. kolovoza mons. Košić posjetio je prostorije Radiopostaje Mir Međugorje. U razgovoru za radio rekao je kako je došao u Međugorje kao hodočasnik, da još bolje i više upozna ovo mjesto te da se zahvali prijateljima koje je ovdje stekao, među kojima je i međugorski župnik fra Marinko Šakota, koji je sudjelovao na prvom Mladifestu u Hrvatskoj 21. lipnja 2019. u župi sv. Franje Ksaverskog u Viduševcu kod Gline u sisačkoj biskupiji.

Razgovarajući o Mladifestu, mladima i poruci pape Franje koju je uputio sudionicima 31. Međunarodnog molitvenog susreta mladih, biskup Košić spomenuo je i pohod biskupa Hrvatske biskupske konferencije, ad limina apostolorum, u Rim papi Franji od 12. do 17. studenog 2018. Razgovarajući s papom Franjom o mnogim temama, dotakli su se i Međugorja, a papa im je tada rekao: „da ćemo pustiti to sa strane neka Ruinijska komisija istražuje, a mi idemo brinuti se za hodočasnike i organizirati

što bolje njihov prihvati i ono što oni tu slave. Oni slave katolička otajstva. Slave svetu misu. Sveta misa nije sad posebno nešto međugorsko, to je katolička sveta misa prema svim pravilima kao i svugdje u Katoličkoj Crkvi, isto tkao i sakramenti“, citirao je otprilike mons. Košić Papine riječi, naglašavajući kako treba odati priznanje za pastoral franjevcima koji se marljivo i požrtvovno posvećuju velikom broju hodočasnika.

Mons. Košić je istaknuo i kako je Papino službeno dopuštenje o organiziranju hodočašća u Međugorje doprinijelo tome da su mnogi biskupi i kardinali mogli doći i to se i dalje nastavlja. Te nadodao: „To je proces i otvorena je mogućnost da se Međugorje službeno prizna kao marijansko svetište. Mislim da je to već trebalo i učiniti“, te je zaključio kako je Papino pismo mladima apsolutno nova stranica u povijesti Međugorja i da je na tome pismu zahvalan Svetom Ocu.

Priredila: Paula Tomić

MARIJINI OBROCI POKREĆU ONLINE INICIJATIVU POSTA

„Pokušavam postiti srijedom i petkom još otkad sam prvi put posjetio Međugorje sa samo 15 godina, ali žao mi je što moram reći da još uvijek nisam baš dobar u tome! Često ne uspijevam. No, smatram da pokušavati i ne uspjeti može biti dobra lekcija o poniznosti – sve dok se i dalje trudimo. I mislim da su razmišljanja o postu koja dijele svećenici i časne sestre u sklopu ove inicijative jako korisna i ohrabrujuća. Pomažu mi da nastavim pokušavati, a nadam se da će pomoći i svima nama da nastavimo pokušavati.“

Nadamo se da će inicijativa za post nastaviti educirati ljude o gladi u svijetu omogućujući im da osjete barem djelić teškoća s kojima se svakodnevno suočavaju milijuni djece. Cilj je ove inicijative motivirati ljude da se pridruže misiji Marijinih obroka i pri tome naglasiti da su molitva i post jednako važni kao i novčane donacije. Ona ujedno služi i kao podsjetnik da tijekom ovih teških vremena postoje i drugi koji puno više pate i suočavaju se s još većim strahom i neizvjesnošću.

Posebna Facebook grupa otvorena je za one koji žele podržati rad Marijinih obroka kroz post i molitvu. Za više informacija o tome kako se možete uključiti, posjetite: marysmeals.org/medj/fastfortheirfuture

Ukoliko želite donirati svoj novčani prilog, donaciju u BiH možete uplatiti na račun: Predstavništvo strane nevladine organizacije „Mary'sMeals International Organisation“ Pape Ivana Pavla II, 29 B, 88266 Međugorje, općina Čitluk Broj žiro računa 3381207700022778, s naznakom svrhe „Donacija za Mary'sMeals International“. Također pri uplati navedite svoje ime i adresu. Za više informacija o Marijinih obrocima posjetite web stranicu <http://marysmeals.ba/>

Marijini obroci u Međugorju revitalizirali su svoju postojeću inicijativu posta pokrenuvši posebnu internetsku platformu za one sve one koji žele sudjelovati.

Marijini obroci otvorili su svoj informativni ured u Međugorju 2018. godine kao mjesto gdje posjetitelji dolaze kako bi se upoznali s radom ove humanitarne organizacije. Jedan od načina da se hodočasnici uključe je kroz inicijativu posta, koja pomaže sudionicima da bolje razumiju problem gladi u svijetu i kako on utječe na život onih koji svakodnevno trpe glad. U protekle dvije godine informativni ured primio je tisuće hodočasnika koji su sudjelovali u inicijativi posta i molitve, istovremeno podižući svijest o globalnom siromaštvu za dobrobit djece koja primaju Marijine obroke.

U normalnim okolnostima, kapelan za hodočasnike engleskog govornog područja u Međugorju, fra LeonaPereire, poziva hodočasnike da jedan dan provedu u postu u znak solidarnosti s gladnom djecom. Tisuće posjetitelja iz cijelog svijeta odgovorilo je na ovaj poziv. Svake srijede i petka od podneva do 14 sati

u informativnom uredu osiguran je svježi kruh, koji ljubazno donira lokalni pekar, i rashlađena voda. Informativni ured ujedno posjetiteljima nudi informacije o radu Marijinih obroka, kao i priliku da pogledaju neke od dokumentarnih filmova poput „Generacija Nade“ i „Dijete 31“, koji posjetiteljima pružaju uvid u problem gladi u svijetu.

U ovo vrijeme, kad su hodočašća zaustavljena i međunarodna putovanja uvelike smanjena, Marijini obroci sada poziva podupiratelje i svećenike diljem svijeta da im se virtualno pridruže – gdje god da se trenutačno nalazili – u ovoj *online* inicijativi posta. Upravo je na 39. obljetnicu Međugorskih ukazanja pokrenuta ova inicijativa u svom virtualnom obliku. Preko svećenika i časnih sestara diljem svijeta, Marijini obroci

U NORMALNIM OKOLNOSTIMA, MARIJINI OBROCI OMOGUĆAVAJU SVAKODNEVNE OBROKE DJECI U OKVIRU ŠKOLSKIH PROGRAMA PREHRANE U 19 ZEMALJA: MALAVIJU, LIBERIJU, ZAMBIJU, ZIMBABVEU, HAITIJU, KENIJU, INDIJU, JUŽNOM SUDANU, UGANDI, ETIOPIJU, BENINU, LIBANONU, SIRIJU, MJANMARU, TAJLANDU, EKVAĐORU, NIGERU, MADAGASKARU I RUMUNJSKOJ.

BUDUĆI DA SU ŠKOLE ZATVORENE ZBOG PANDEMIJE BOLESTI COVID-19, HUMANITARNA ORGANIZACIJA POČELA JE PROVODITI RASPODJELU PAKETA HRANE I HIGIJENSKIH SREDSTAVA U ZAJEDNICI. MARIJINI OBROCI I DALJE DOSEŽU DO GOTOVO SVAKOG DJETETA U SVOJIM PROGRAMIMA PREHRANE, OMOGUĆAVAJUĆI RODITELJIMA ILI SKRBNICIMA DA PRIPREMAJU HRANU ZA DJECU KOD KUĆE - NA MJESTU NJIHOVOG PRIVREMENOG OBRAZOVANJA.

u Međugorju sakupljaju videomaterijale o dobrobitima posta kako bi time motivirali i druge da počnu postiti u solidarnosti s gladnom djecom svijeta.

Otac Odilon-Gbènoukpo Singbo, beninski svećenik, misionar i kapelan Katoličkog sveučilišta u Hrvatskoj, rekao je: „U vrijeme posta nemojmo misliti samo o tome kako ćemo se nečega odreći nego da ono od čega se odričemo ide nekome na radost. I neka ova kampanja bude za nas poticaj da otkrivamo one prekrasne dimenzije posta, tako da nam to ne predstavlja opterećenje nego radosno raspoloženje i radosno darivanje.“

Otac Serđo Čavar, iz Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije, rođen u Međugorju, također je podijelio svoje misli: „Post nema smisla ako je usmjeren samo na mene i na neke

moje ciljeve. Post uvijek otvara moje oči. Otvara tvoje oči da vidimo svoje bližnje, ljude pored sebe, a osobito one u potrebi. To je ono što nas uče Marijini obroci.“

Danas više od 59 milijuna djece propušta školovanje zbog siromaštva, dok 73 milijuna ostalih pohađa školu, ali su toliko gladni da se nisu u stanju usredotočiti i učiti. Post je čin pokore, koji nas približava Bogu i omogućava nam da budemo solidarni s braćom i sestrama širom svijeta koji žive u siromaštvu i gladi.

Vizija Marijinih obroka je da svako dijete dobije jedan dnevni obrok na mjestu svoga obrazovanja i da svi oni koji imaju više nego što im je potrebno podijele to s onima koji nemaju ni najosnovnije. Ovo jednostavno rješenje za glad u svijetu potiče djecu da pohađaju školu i steknu obrazovanje koje im može biti put za izlazak iz siromaštva.

Marijini obroci pozivaju hodočasnike diljem svijeta da im se pridruže u postu i molitvi, jer njihov rad ne će stati. Maggie Bermel, porijeklom iz SAD-a, koja je dva mjeseca volontirala s timom u Međugorju, rekla je: „Post u informativnom uredu Marijinih obroka jako je pomogao mojoj osobnoj molitvi. Oči su mi se otvorile, moja molitva je rasla, i nadam se da je to imalo utjecaja na misiju Marijinih obroka.“ Druga sudionica, Roisin Kelly, iz Sjeverne Irske, rekla je: „Post me uvijek podsjeća na druge koji nemaju hranu i moja molitva postaje još jača.“

Magnus MacFarlane-Barrow, osnivač Marijinih obroka, rekao je: „Jako volim ovu inicijativu. Mnogi ljudi širom svijeta odabiru molitvu i post kao prekrasan način da podrže našu misiju. Vjerujem da bez toga rad Marijinih obroka ne bi mogao rasti na ovako nevjerovatno način.“

MARIJINIM OBROCIMA UPRAVLJAJU LOKALNE ZAJEDNICE U SVOJIM PROGRAMSKIM ZEMLJAMA. GDJE GOD JE TO MOGUĆE, OBROCI SE PRIPREMAJU UZ POMOĆ HRANE KOJA SE UZGAJA LOKALNO. TIME SE PODUPIRU OBITELJI I JAČA LOKALNO GOSPODARSTVO.

MIRTA MILETIĆ

VRIJEME KOJE IMAMO JE DAR.

Ono neumoljivo prolazi. Niti jedan trenutak ne možemo vratiti, niti jedan događaj nikada više „iskopirati“. Vrijeme ne možemo zaustaviti! Kroz vrijeme se mijenjamo, sazrijevamo i starimo. Često ustvrdimo kako vrijeme brzo prolazi i kako ne stizemo napraviti sve isplanirano. Kao da je uvijek ispred nas! Bog ti daruje

vrijeme! On je Gospodar vremena, Tvorac vremena. Vrijeme je u Njegovim rukama, a od nas se očekuje da odgovorno upravljamo vremenom. To znači koristiti vrijeme onako kako Bog želi. On te stavi u vrijeme i očekuje od tebe ispunjenje životne zadaće koju ti je povjerio. Traži od tebe mudro korištenje vremena, izabiranje onih aktivnosti koje te izgrađuju

i onih ljudi koji ti pomažu rasti u svetosti.

Gubljenje vremena u nama stvara osjećaj praznine i očaja. Trošeći vrijeme na isprazne stvari, udaljujemo se od Stvoritelja i zadaće koja je svojstvena samo nama. Udaljavanje od Boga uvijek rađa tugom. Vjerojatno nismo niti svjesni vremena kojeg nepotrebno trošimo. Gubimo se u

ispraznim razgovorima, u prevelikom provođenju vremena na mobitelima, pred kompjuterima ili TV ekranima, u prevelikoj zaokupljenosti materijalnim stvarima, u sebičnosti. Za mnoge katoličke obitelji provoditi vrijeme zajedno znači šetati trgovačkim centrom pri čemu svoju pozornost ne usmjeravaju jedni na druge već na robu u izlozima. Nema razgovora o bitnom i ne događa se susret. Zapravo sve što nas okružuje veoma agresivno želi zaokupiti našu pažnju i progutati naše vrijeme. Upravo zbog toga važna je naša pozornost i odlučnost u korištenju vremena koje smo dobili na dar.

Izgubljeno vrijeme često kasno shvatimo u odnosu na našu djecu. Naglasci na krive stvari, briga za egzistenciju, umor, sebičnost, kupovnje ljubavi materijalnim stvarima, neprovedeno vrijeme s djecom u igri. Vrijeme koje ne damo djeci trajno ostaje kao posljedica u njihovim životima. Ostaju emocionalne rupe. Često se, pružajući ljudima logoterapijsku pomoć, susrećem s ovim problemima. Ljudi i u odrasloj dobi osjećaju taj nedostatak pažnje i vremena koje nisu dobili u djetinjstvu. Jedna će majka to ovako opisati: *Kad bih ponovno mogla odgajati svoje dijete, više bih bojala prstima, a manje upirala prstom. Manje bih ga ispravljala, a više s njim veze uspostavljala. Skinula bih pogled sa sata, a više bacala pogled na njega. Pobrinula bih se da manje znam, a da mi više bude stalo. Išla bih na više izleta i puštala više zmajeva. Prestala bih izigravati ozbiljnost i ozbiljno bih se igrala. Trčala bih kroz više polja i gledala u više zvijezda. Više bih ga grčila, a manje vukla. Rjeđe bih bila stroga, a puno bih mu više toga priznavala. Prvo bih mu gradila samopouzdanje, a kasnije kuću. Manje bih ga poučavala ljubavi prema moći, a više o moći ljubavi.*

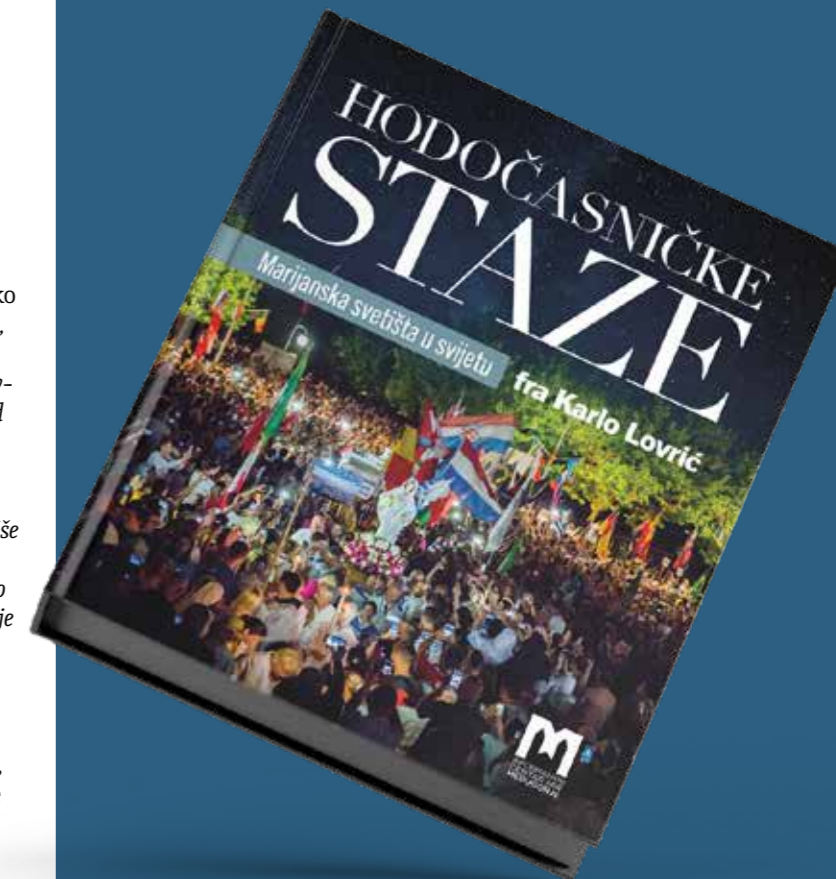
IZGUBLJENO VRIJEME ČESTO KASNO SHVATIMO U ODNOSU NA NAŠU DJECU. NAGLASCIM NA KRIVE STVARI, BRIGA ZA EGZISTENCIJU, UMOR, SEBIČNOST, KUPOVANJE LJUBAVI MATERIJALNIM STVARIMA, NE PROVEDENO VRIJEME S DJECOM U IGRI. VRIJEME KOJE NE DAMO DJECI TRAJNO OSTAJE KAO POSLJEDICA U NJIHOVIM ŽIVOTIMA. OSTAJU EMOCIONALNE RUPE.

Vjerujem da se svatko od nas, koji živimo u braku odgajajući djecu, može pronaći u ovom tekstu. Uvijek se možemo odlučiti za promjenu, za drugačije provođenje vremena. Bog nam daje uvijek iznova novu šansu za povratak. Važno je toga biti svjestan. Ono najljepše što možemo darovati svojoj djeci je vrijeme. Ne postoji ništa važnije i dragocjenije od vremena koje ćemo provesti s njima. To se opisuje u njihov život za uvijek i to nose kao blago. Vrijeme koje darujemo nikada nije bačeno!

Kada pogledamo događaje u Međugorju, možemo reći kako je i Naša nebeska Majka uložila puno vremena „odgajajući svoju djecu“. Gotovo se već četrdeset godina neumorno ukazuje i govori, hrabri, potiče. Strpljivo, kao prava majka! Stalo joj je do njene djece, stalo joj je do njihova spasenja. Gospa nas želi poučiti pravilnom korištenju vremena koje će biti u skladu s onim što Bog želi od nas. Želi nam pomoći pogled usmjeriti na bitno dok hodamo ovom suznom dolinom.

Zato zastani malo i uzmi nešto od tog vremena koje ti je darovano i razmisli kako ga koristiš. Pokušaj odrediti situacije u kojima možeš napraviti korak prema promjeni, kako bi vrijeme koristio kvalitetnije.

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

Knjigu možete naći u Suvenirmici Informativnog centra MIR Međugorje.

FRANZ GOLLOWITSCH (1937– 2020)

MARIJINO DIJETE I MARIJIN HODOČASNIK

Franz Gollowitsch (1937–2020) u osvit Dana Gospodnjega, u nedjelju, 30. kolovoza, u mjesecu Marijinih svetkovina, krenuo ne na svoje posljednje hodočasničko putovanje. Put u vječnost. Vjerujemo i nadamo se da ga je ondje, u vječnosti, dočekala Marije raširenih ruku, budući da ju je toliko ovdje na zemlji djetinjte štovao i neumorno hodočastio.

Cijeli je njegov životni put bio jedno dugo hodočasničko putovanje. Dok je bio mlađi, vozio je školski autobus i djecu u školu te natrag. S djecom postupao očinski blago, upravo kao što je to činio i Gospodin Isus. Bio je istinski pobožan i odani vjernik, što je naučio od svoje bake i majke, kao dijete, u ratnim godinama. Otac bio na fronti kao vojnik te su doma trajno molili da se zdrav doma vrati. I vratio se, podignuo obitelj.

Naš se Franz oženio 1960. te je sa svojom suprugom u nepunih deset godina rodio petero djece. Za peto su liječnici govorili kako je „višak“ te bi ga trebalo „odstraniti“. Nije htio ni čuti za takvo što. Sa suprugom je proživio punih šezdeset godina u sretnu braku, a zlatni bračni jubilej slavio je ne u Austriji, nego upravo ovdje u Međugorju! Međugorje mu bijaše drugi zavičaj. Ovdje se osjećao uvijek kao kod kuće, doma.

Kako se i ne bi osjećao doma, kad je od 1985. više od 570 puta (petsto i sedamdeset puta!) hodočastio u Međugorje. Došao je u Međugorje, toga se dobro sjećam, jednoga ljeta s VW-kombijem, u svemu osam osoba. Ne bijaše mogućnosti prenočiti u župi pa je smještaj našao na Buni. Još je tada Međugorje bilo „izvorno“, naravno, bez divlje gradnje. Čovjek je mogao osjetiti dašak izvornosti i na Brdu ukazanja i na Križevcu. U Međugorju je u to doba svega nedostajalo osim snažne i uporne molitve, snažne pobožnosti, klanjanja, ispovijedi, uspona na hodočasnička brda, jer je pristup brdima bio dopušten za obljetnicu 1983.

Taj prvi dolazak Franza je zahvatio tako da je već iste jeseni došao s autobusom hodočasnika. I tako neumorno do dana današnjega. Naime, osjetio je da ljudi u Međugorju ponovno pronalaze Boga, da se obraćaju, i to mu bijaše poticaj neumorno praviti promidžbu za Međugorje na istoku Austrije, u Beču, Gradišću i Štajerskoj, jer mu je dom u blizini Graza. Nikada se nije odvajao od krunice koju je trajno nosio u džepu. To bijaše njegovo „tajno oružje“. Imao je načina kako ljude oduševiti

i pridobiti za Međugorje. Desetke tisuća hodočasnika dovezao je u Međugorje. Sam je znao reći, i Lurd i Fatima su prošlost, a Međugorje je ovdje i sada, sadašnjost. Bio je do kraja zahvaćen Međugorjem.

Kroz život trajno su ga pratile bolesti, ali se nije predavao. Čak je svjedočio kako je tu u Međugorju ozdravio. U pitanju bijaše koljeno, trebao je na operaciju, ali je više vjerovao snažnoj molitvi nego liječničkim zahvatima te je čudom ozdravio.

Bio je vozač, ali i vodič hodočasnika. Hodočasnike bi znao „kupiti usput“ od Beča, preko Gradišća i Štajerske do granice. U jednom smjeru oko tisuću kilometara. I toliko natrag. Kad se preračuna, on je prešao više od milijun kilometara vozeći se u Međugorje i natrag doma, a znao

je godišnje do trideset puta dolaziti u Međugorje te biti na hodočasćima u Međugorju i više od stotinu dana! Treba samo zamisliti i predočiti onodobne ceste kroz Sloveniju, Hrvatsku te Bosnu i Hercegovinu. Ova autocesta kroz Hrvatsku ima kojih desetak godina, a tek je ovih dana Međugorje spojeno na tu autocestu. Nekada, u „šipici“ sezone znao je dolaziti u Međugorje i s tri autobusa. Bio je istinski međugorski misionar. Napose bijaše riskantno hodočastiti u ratno doba i ratnim prilikama u Međugorje, ali on nije odustajao ni u ratu dolaziti u Međugorje.

Uz hodočasničku prtljagu uvijek je znao dovoziti i druge potrepštine, napose u ratno doba. Lijekove, hranu, odjeću, obuću. Nije mu bilo teško obilaziti po Grazu i Štajerskoj pekare te uzimati od njih kruh,

jedan dan star, te je ovdje u Međugorju tim kruhom opskrbljivao duhovne zajednice koje su se nastanila u Međugorju. Svi su znali cijeniti kvalitetu toga kruha. Dakle, zajednice je i kruhom zalagao! Nerijetko je imao na granici problema s carinicima i policijom, napose u ratu, kad se krijumčarilo oružje. Pitali bi ga na granici, ima li u autobusu oružja. On bi se mašio za džep, izvukao krunicu, pokazao policajcu uz riječi: „To je moje oružje!“

Vrijedno spomena na ovome mjestu. Naime, pokojni fra Slavko održao je svoju posljednju propovijed ovdje u Međugorju upravo na njemačkom jeziku u povodu 250. hodočašća našega pokojnoga Franza. Toga je popodneva, 24. studenoga, preminuo pod križem na Križevcu. U svojoj posljednjoj propovijedi fra Slavko je istaknuo kako je u vrijeme rata, ali i nakon rata, Franzov autobus bio uvijek pun lijekova, haljina, hrane napose za siromašne te Majčino selo. Slavko je doslovce rekao: „Pa i danas je Franz Gollowitsch onaj koji stalno pomaže, našim bolesnicima, prognanicima, siročadi, djeci bez roditelja itd. Vjerujem, nikada nije došao, a da mu autobus uz prtljagu hodočasnika, nije bio prepun stvari koje bi namijenio drugima.“

Svake bi godine, oko Nove godine, izdavao preklapni džepni kalendar u kome su bili naznačeni dani i tjedni te mjeseci kad je planirao hodočašće u Međugorje. Autobusi nisu bili svaki put puni do posljednjega mjesta, ali je znao cijeniti svakoga hodočasnika. Ti kalendari bijahu pomoć i nama u župi jer smo znali da će uvijek biti hodočasnika za ispovijed na njemačkom jeziku. Redovito je odsjedao u blizini crkve, u hotelu Marben, što bijaše olakšica za starije hodočasnike.

Kad je god trebala bilo kakva usluga za župni ured ili crkvu, odnosno sakristiju, bio je uvijek spreman na uslugu, ako bijaše ostvariva. Znaju to župnici. Redovito je donosio kvalitetne svijeće iz Austrije za vječno svjetlo u crkvi i kapelicama. Mogu to posvjedočiti svi koji su dolazili s njim u dodir, napose sestre u sakristiji.

Franz je imao veliko, široko srce za sve. U svemu se iskazivao kao istinski, autohtoni katolik i vjernik, Gospodinov učenik. Rekli bismo, Austrijanac staroga kova. Djetinjte je štovao Mariju. U svojoj je župi znao organizirati susrete za hodočasnike i Gospine štovatelje te sam i sam nekoliko puta slavio međugorski program u njegovoj župi. I uvijek nakon bogoslužja štajerska zakuska u njegovu domu.

Za svoja je hodočašća kušao pridobiti i svećenike koji bi rado bili pratnja u njegovim grupama. Pa i kad je već ostario, kad su tjelesne sile popustile, nije htio propustiti dolaziti u Međugorje. Svoju je tvrtku povjerio sinu, Franzu Junioru, koji je također marljiv i poduzetan te vjerujemo da će slijediti očeve stope, u očevu primjeru, duhu, u vjeri, ali i u odanosti Gospi i Međugorju.

Franz je podigao sebi spomenik u svojoj obitelji s petero djece i mnoštvom unučadi. Upisao se i zlatnim slovima u međugorsku hodočasničku knjigu. Vjerujemo da je od Gospodina čuo utješne riječi: „Vrlo dobro, vjerni i marljivi slugo. Bio si vjeran u malome. Uniđi u radost svoga Gospodara!“ (Mt 25,31). Stoga vjerujemo da je već za Očevim stolom u kraljevstvu nebeskom.

Zahvalni smo Gospodinu da je bio među nama, kao jedan od nas, te da smo mogli s njime dijeliti sve, i dobro i zlo, u dobrim i zlim danima, u doba komunizma kao i u ratnim danima i godinama, na ovim prostorima. I molimo s Crkvom: Počivao u miru svoga Gospodina komu si odano i vjerno služio. A Marija može biti sretna zbog ovoga vjernoga djeteta i sina koji ju je sinovski i odano ljubio i štovao. I k njoj neumorno hodočastio.

fra Tomislav Pervan

Molitva za vedru smrt

**Daj mi, o Bože, da zaspim nasmijan
radošću sitih prepelica,
pod kruškom zreloom, u hladu slušajući
sve dalju pjesmu bijelih žetelica.**

**I uzglavlje mi daj od svježeg, mladog sijena.
I pokrov od biserne rose nanizan.
O daj mi da umrem u mirisu žita i trave,
kad budu sva polja pokošena.**

**Tada još jednom da ravnicom rodnom
vidim žetelice ko golubice bijele.
Kućerke daleke i u dvorištima krošnje tamne,
gdje stare bake dugo u noć prele.**

**I plodovi zreli neka tad zatutnje oko mene,
sa grana koje sve tiše šumore.
O Bože, i neka u ponoć dođu u travi skrivene
krijesnice tihe i za moju dušu dugo gore.**

Nikola Šop

ISUS: OČEVA RIJEČ – ISUS: RIJEČ O OCU

ISUS: BOŽJI GOVOR U SVIJETU

Isusov govor bijaše uživljavanje u jezik i govor Izraela, ali istodobno i *prevođenje* Božjega govora u istinski razumljivi ljudski govor, prevođenje iz anđeoskoga, nebeskoga govora u ljudski govor.

FRA TOMISLAV PERVAN

Kad se govori o hermeneutici kao znanosti tumačenja, slobodno smijemo reći da je Isus u svojoj osobi *hermeneutes*, *interpret* – tumač i tumačitelj u izvornom smislu riječi, *par excellence*. On je u osobi egzeget, tumač Očeva govora i Očeve naravi, kako veli Ivanov Pro-slov (usp. 1,18), on je i *hermeneutes*. Riječ *hermeneuein* ima temeljno značenje izraziti neku stvar ili bit nečega, a to u sebe uključuje:

Tumačiti, pojašnjavati. Na poseban način vrijedi to za Isusa jer je on opunomoćeni tumač pojma „Bog“ uspostavljajući posve novi način odnosa s Bogom i govora o Bogu.

Potom riječ 'hermeneuein' znači 'izraziti misao riječima'. Čini to Isus izričući riječima svoj osobni odnos s Bogom, svoje jedinstvo s Ocem. Isus 'pre-vodi' Boga Oca u ljudsku riječ i govor te tako Oca nebeskoga uprisutnjuje. Čini to Isus napose u svojim usporedbama u kojima izražava i tumači narav Božjega kraljevstva. Isus kao Božji 'hermeneutes' posreduje Božje biće kao bitak u Logosu te je time i sam Logos – Riječ.

Izričaj potom znači i 'prevođenje' s tuđeg jezika. Isus prevodi Božju riječ u ljudsku riječ i govor; prevodi u svoje vlastite riječi i njegova je osoba trajno prevođenje Božje riječi u ljudsku riječ. Time je Isus u osobi temeljna realizacija bilo kojega govora.

Zatim je Isus u osobi 'teofanija' – bogojavljivanje. Objava Boga u riječima i činima, djelima i postupcima, ne samo nakon uskrsnuća kad se ukazao svojim u slavi te im otvorao um i srce za Pisma. Isus nije samo tumač Boga u svijetu, on je donio Boga među nas. On je u Bogu, Bog je u njemu. Isusov je put put teofanije, bogo-javljenja. Isus nije više Mojsijev *Anđeo u gorućem grmu*, nije on onaj *lahor* što ga je iskusio Ilija na Horebu, nije ni ognjeni stup u pustinji, oblak Božje slave i objave (šekina) u Hramu. On je u osobi teofanija, bogo-javljenje. Otac je u njemu, on je u Ocu. Tako odgovara Isus Filipu na rastanku (usp. Iv 14,10.11).

JEZIK - GOVOR - PISMO

Sve što znamo o Isusovoj osobi, znamo uz pomoć jezika, govora i pisma. Isusovo značenje za nas i svijet prenosi se i dolazi do nas s pomoću jezika, govora i pisma. Naš odgovor

na Isusovu riječ upućenu nama događa se i odvija opet s pomoću jezika. Pavao će reći: *Ako ustima ispovijedaš: Isus je Gospodin, a srcem vjeruješ... bit ćeš spašen* (usp. Rim 10,9). Povijest Isusova života i čovjekov odgovor odvijaju se u jeziku, govoru, u Duhu Svetome. Sve što znamo, znamo s pomoću jezika i govora. Sve što smo kao povijesne osobe ili bića jesmo s pomoću jezika. Jezik zrcali, oslikava ono što jest i što mi jesmo. Govor jest po sebi već djelovanje. Svaki je govor po sebi 'performativan', tj. ima svoj učinak, proizvodi, čini. Sve se ljudsko, svi odnosi između osoba i u društvu, oblikuju s pomoću jezika. Govor je već po sebi događaj.

Isusova riječ i govor nije riječ ni govor 'o' nečemu, nije puki govor, nego je to uvijek radnja; njegov je govor čin, akcija. Mi smo naviknuli govoriti kako Isus govori 'o kraljevstvu Božjem', 'o Bogu Ocu', govori o mnogim stvarima; nerijetko mislimo da je on prvenstveno učitelj poput grčkih filozofa i mislilaca koji su imali svoje škole. Isus nije rabin kao židovski rabini, ne govori on ni u stilu onodobnih grčkih mislilaca. On svojim govorom, možemo slobodno reći, uzima svoje slušateljstvo za ruke te ga kuša uvesti u nove zbiljnosti. Ponovno metoda majeutike. Tom intencionalnošću definirana je dubinska slovnica, gramatika njegova govora. Isus ne govori, nego iz-riče samoga sebe u svojoj riječi, on je živi slikopis i slovnica (gramatika) živoga Boga. On je riječ – Logos – od vječnosti.

Isus nije rabin kao židovski rabini, ne govori on ni u stilu onodobnih grčkih mislilaca. On svojim govorom, možemo slobodno reći, uzima svoje slušateljstvo za ruke te ga kuša uvesti u nove zbiljnosti. Ponovno metoda majeutike. Tom intencionalnošću definirana je dubinska slovnica, gramatika njegova govora. Isus ne govori, nego iz-riče samoga sebe u svojoj riječi, on je živi slikopis i slovnica (gramatika) živoga Boga. On je riječ – Logos – od vječnosti.

Odavna se zamijetilo kako u biblijskim tekstovima imamo drukčiji odnos govora i čina nego u drugim tekstovima. Možda je najbolji primjer na koji način Isusov govor predstavlja i radnju (akciju) usporedba o dobrome ocu i dvojici braće – odnosno sinova (Lk 15). Po Isusu i kroz Isusa nama se otkriva istina; u svome govoru Isus ne izgovara, ne izriče 'nešto', nego samoga sebe. U Ivanovu Evanđelju imamo toliko puta upravo takve izričaje koji počinju s „Ja sam“ – dok se u sinoptika Isus izražava i nastupa kao onaj koji 'ima moć', 'punomoć', vlast, čija je riječ snažna.

Isusovo slovo i riječ ima drugdje svoje izvorište i ishodište, ne u svagdanjem iskustvu. Njegova je riječ dotada nečuvana, njegovu su sudobnici i učenici svje-

docu nečuvanih i nevidenih prizora (usp. Mt 13,16; Lk 10, 23.24). Njegov je govor izvorni govor. U Isusovim riječima čovjekova se egzistencija nanovo otvara i raz-otkriva (riječ mu je doslovce 'apokalipsa': objava - razotkrivanje), pa stoga nikakvo iznenađenje da se ono što se dogodilo u Isusu Kristu mora predavati, prenositi u obliku *vjeroispovijedi, priznanja, vjerovanja*. Njegove su prisporobe otkrivanje novih obzora i mogućnosti za pojedinca i društvo, a ta novina već je postala zbiljnost u Isusovoj osobi. Njegove su riječi poziv u slobodu koju on nosi sa sobom. Slobodan od svega, slobodan za sve. On poziva na osobno nasljedovanje; on poziva djelovati kako on djeluje, a to će reći, treba se *obratiti*.

Isusov govor ima u sebi i *transcendentni značaj*. Njegov govor ima pro-težnice ovo-stranosti i ono-stranosti, zbiljne i za-zbiljne (tj. metafizičke) strane, dubinu značenja koju govor drugih ljudi nema. Naime, on svojim riječima uvijek smjera na onoga koji ga je poslao i u čije ime govori. Ljudima otvara nove mogućnosti bitka i odnosa prema sebi, svijetu i Bogu. Njegove prisporobe postaju transparentne za taj Pratemelj bitka ali i Isusove osobe. U njegovu govoru otkriva se konkretno nova mogućnost bitka. Riječi su mu nabijene značenjem, otvaraju dubinu, novi smisao, ponuda su spasenja. U Isusovu je govoru u zreniku sami *Smisao* koji svemu daje smisao, sve osmišljava te naviješta i donosi spasenje.

U riječi Isus izriče sebe, on je Život, pa je stoga i njegova riječ riječ života – riječ eshatološkoga spasenja i života u eshatonu. Proslov Ivanova Evanđelja jest kristološka refleksija glede Isusove osobe. Tu se veli (Iv 1,18) da je Isus *egzeget Boga*, koga nitko nikada nije vidio. U istome Evanđelju na Filipovu molbu – *Pokaži nam Oca* – odgovara Isus glatko: *Tko je vidio mene, vidio je i Oca* (usp. 14,8). Time se izriče temeljna istina kršćanskoga vjerovanja, kako je Isus u osobi iskustvo Boga *par excellence*.

Isus nas uvodi u spoznavanje Boga, on je očitovanje samoga Boga među nama. Jednom riječju *egzeget, hermeneutes – interpret* živoga Boga, jer je Isusov govor a pogotovo praksa ovjerovljena i pokrivena novim upri-zorenjem te tumačenjem Boga i slike Boga. Isus konačno izgovara ono što Bog hoće, on ovdje i sada *oprašta*

grijehe – i time je živa slika milosrdnoga Oca te stvara *novu stvorenje*. U Isusovoj riječi, njegovu djelu, njegovoj osobi – izriče se Bog – čovjek se susreće s Bogom, jednom riječju: Isus u Bogu – Bog u Isusu.

POVIJESNOST ISUSOVE POJAVE I GOVORA
Čitamo li i promišljamo prve retke Markova Evanđelja, vidjet ćemo kako se već u samome početku istaknuto naglašava povijesnost događanja u Isusu i oko Isusa riječju *'egeneto'* (= dogodilo se, zbilje se). Rabi to autor za Ivanov nastup na Jordanu (Mk 1,4), ali primjenjuje i na Isusov dolazak na rijeku – *'egeneto'* (usp. 1,9). Što je posebno zanimljivo, Marko rabi i za nebeski glas što ga je Isus čuo na Jordanu (1,11), a vjerojatno i ostali nazočnici riječ: *Kai fone egeneto* (dogodio se glas s neba).

Marko izriječkom naglašava činjeničnost Isusova nastupa i osobe ali i Krstiteljeve; Isusov nastup, spontanost, jedinstvenost i jedincatost te osobe, istodobno i horizont razumijevanja – on se nalazi u matici i kontinuitetu Božjega govora u Starom zavjetu, u povijesti Boga sa svojim narodom dokumentiranu u Svetim spisima. S jedne strane autentična povijesna zbiljnost Isusova lika, a s druge strane on je u matici objave, povijesnoga događanja koje traje stoljećima i tisućljećima u Izraelu.

Isus daje ovjerovljenje svemu što je Bog nekoć govorio; sve što je kazano s Božje strane Isus čini relevantnim, obvezujućim i povijesno djelatnim. To vrijedi ne samo za prvi Isusov nastup nego za sve što slijedi u njegovu životu i djelovanju te potonjem životu i povijesti Crkve.

Imamo pred sobom neponovljivu činjenicu, povijesnost i značenje Isusove osobe. Posvemašnje ljudsko jedinstvo jedne egzistencije te njezina samorazumijevanja pred Bogom. Isus se hrani onim što je Bog govorio („Moja je hrana vršiti volju onoga koji me poslao!“ – Iv 6), dok istodobno u svojoj osobi dovršava i ispunjuje jednom zauvijek što je Bog naumio s čovječanstvom i svijetom. Događaj i značenje do te mjere se u Isusovoj osobi preklapaju da riječ koja izriče značenje događaja - koji je on u sebi, u osobi - čini izričitim i očitim. U 'značenju' artikulira se događaj Isusa Krista. Isus je u samim svojim riječima - koje tumače njegovo djelovanje - prava riječ - 'Riječ'-Logos,

a jedinstvo događaja i značenja dano je i u jezičnom, u govornom obliku. Tu je utemeljena njegova egzistencija kao 'egzistencija za nas' (pro-egzistencija), intencionalnost njegove osobe; njegova riječ jest riječ 'za mene', 'za vas', u konačnici sakrament.

Isus je kao osoba značenjem nabijeni događaj te zbiljnošću zasićeno značenje u jednome. To tvori njegovu teološki relevantnu povijesnost. U povijesti se stapaju u veliko jedinstvo činjenica i značenje. Stoga je znakovito te ima duboki i načelni smisao što nakon uskrsnuća - prema svjedočanstvu Novoga zavjeta - sami uskrslu Gospodin tumači osobno Zakon, Proroke i sva Pisma te u njihovu svjetlu sebe i svoje poslanje – intencionalnu puninu Pisma. Činjeničnost i značenje slijevaju se u jedno kao što je Uskrslu – od Boga Proslavljeni i Uzvišeni - identičan sa zemaljskim, povijesnim Isusom. Uskrslu je Krist konačni smisao Pisma i sve povijesti Boga s ljudima. To živo, povijesno posredovano jedinstvo slova i duha Pisma daje se zapaziti samo s činjenice ispunjenja, tj. nakon što se dogodilo (factum), uviđa se da se dogoditi moralo (trebalo je da... – *dei*: značenje).

ISUS - ČISTA POVJEST, NE LEGENDA NI MIT

Nakon što je Gospodin kršten u Jordanu, otvorilo se nebo ('razdijelilo se' – u izvorniku imamo riječ *'shizein'*, odatle i *shizma*) te se događa glas s neba (u izvorniku u Marka imamo treći put *'egeneto'* – u prvih desetak redaka). Riječ koju je Isus čuo tumač je onoga što se zbilje! Božja riječ jest događaj koji stvara povijest. Ta riječ nije puka riječ, nego događaj, onaj biblijski *dabar-riječ-događaj*, koji ozbiljuje ono što najavljuje.

Isusa se biblijski može shvatiti samo sa zrenika Božje stvarateljske riječi: Riječ koja se stvarno ozbiljuje i iz sebe rađa povijest. Povijesno događanje određeno je riječju, a Božja je riječ nutarnje pogonsko pero povijesti, poglavito povijesti spasenja – to su hermeneutski okviri izvan kojih nije moguće shvatiti Isusovo biće i osobu na riječi i djelu. Riječ se 'događa' (*egeneto*), riječ kao povijesni događaj. Riječ iz oblaka „Ti si moj ljubljani Sin.“ (Mk 1,11) egzegetira Isusa, definira i identificira ga, i od toga trenutka - u tome izravnom Očevu oslovljavanju s Neba - on se među nama ljudima kao osoba konstituirala - s cjelokupnim svojim poslanjem. Postaje svjestan.

On jest ono što jest od trenutka Očeva glasa s Neba. Njega Bog poistovjećuje, legitimira i identificira kao svoga 'ljubljenoga Sina'. To mu Otac govori. Ono što on ontološki jest, svoje Biće, zahvaljuje tomu 'biti ljubljani s Očeve strane'. Njega 'rađa' kao osobu Vječna Ljubav, a on je kao 'Sin' prvi naslovnik, adresat, prema njemu smjera cjelokupno Božje djelovanje, od samoga početka. Nije on više puki 'glasnik' (to je Krstitelj!) nego je ponajprije 'Sin' koji ima posve specifičnu misiju u svijetu, stvarajući novi Savez i inicirajući novu povijest spasenja i svijeta.

„Ti si moj ljubljani Sin“ – izgovarajući te riječi Bog se priznaje Ocem Isusovim, postaje Ocem i na nebu, od vječnosti i na zemlji, u vremenu. Tu sam Bog govori, njegov je govor stvarateljski. Oslovjavajući Isusa riječju 'Sin', čini ga da bude ono što jest; Isus egzistira u Riječi. Božji govor jest rađanje – „Ti si moj Sin – danas te rodih“ (Ps 2,7). Iz Božje vječnosti nastaje to neponovljivo i nezaobilazno "danas". Glas s neba identificira Isusovo biće na zemlji, ovjerovljuje ga. U onome što Isus čuje, on se sažimlje u 'riječi'. Tajna Isusove osobe dolazi ovdje 'do

Isusov govor ima u sebi i transcendentni značaj. Njegov govor ima protežnice ovo-stranosti i ono-stranosti, zbiljne i azbiljne (tj. metafizičke) strane, dubinu značenja koju govor drugih ljudi nema. Naime, on svojim riječima uvijek smjera na onoga koji ga je poslao i u čije ime govori. Ljudima otvara nove mogućnosti bitka i odnosa prema sebi, svijetu i Bogu.

riječi', postaje artikuliranom Božjom riječju. Isus je *advent* Boga u osobi. Bog se definira kao Bog Sina. Sin je objava Boga Oca.

VJEČNI U VREMENU

Prije Isusova dolaska nitko (za)pravo i ne zna tko je i što je Bog, tko se krije iza onoga u Pismima zasnjeđena i zapisana. Ta tajanstvena pojava, taj *arche*, *principium*, (ne latinski *initium-početak*, nego *'počelo'*) identificira se i objavljuje tek u Isusu, za Isusa i preko Isusa. Tu instancu naziva Isus svojim *Ocem*. Krštenje na Jordanu plodi u Isusovu životu posve novom orijentacijom s uočljivim posljedicama za Isusov život, mišljenje, govor i djelovanje te njegovu sudbinu – do Golgote.

Bog je bezuvjetna zbiljnost i učinkovitost u njegovu životu, sve se otkriva i odvija u novome svjetlu. Cjelokupna novozavjetna predaja o Isusu prožeta je do kraja tim neobičnim i novim iskustvom zbiljnosti i razumijevanjem samoga sebe. U Isusu traži Bog od nas bezuvjetno obraćenje da bi nam se mogao bezuvjetno dati, kako bismo mi mogli biti-za-njega. Isus je onaj protok do Oca, onaj put do konačnoga cilja. Isus je sam 'događaj' puta, on je put, istina i život (Iv 14,6). Novi zavjet nigdje ne dokazuje Božju opstojnost, ona je

naravna datost u Isusu Kristu!

Isus je završni, konačni egzeget, interpret Očeva govora u svijetu. U njemu starozavjetni tekstovi imaju svoje ispunjenje, svoj klimaks. U starozavjetnim tekstovima položena je otvorenost koja smjera prema ispunjenju, prema Mesiji, pogotovo ako imamo u zreniku da je Bog izvorni i apsolutni autor napisanoga. Njegova riječ teži i žudi za ispunjenjem. I riječi smjeraju onkraj sebe, transcendiraju svoje značenje.

Starozavjetni tekstovi došli su do svoga ispunjenja i ozbiljenja, imaju svoj klimaks u jednoj ljudskoj osobi – osobi Isusa Krista. Stoga ih trebamo čitati ciljano i imajući u zreniku osobu Isusa Krista – kako je to kršćanstvo činilo od samoga početka. Pismo jednoznačno svjedoči za Isusa, a i Isus je sam pronašao u Pismu ono što je mogao dovesti u svezu sa svojom osobom i djelovanjem, pri čemu je mogao pred svojim slušateljstvom profilirati svoju pojavu. On će se pozivati toliko puta na Pismo (usp. Mk 1,11; 2,25 sl; 9,7; 12,26; Lk 22,37; usp. Lk 1,70 i Mk 13,11 kao i Iv 5,39 i 46; 7,38; 10,35b) jer je u njima čuo i prepoznao glas i rukopis svoga Oca.

Isus je Riječ i u smislu što nas upućuje na Stari zavjet na kome temelji svoje poslanje, te sebe utemeljuje u njemu, otvara ga i 'preobražava' u nešto posve novo. Kao Riječ došao je u svoju svojinu, svoj *posjed* (Iv 1,11), a u riječi Pisma bio je u onome što je *Oca mojega* (usp. Lk 2,49). Nije imao zemaljskoga staništa gdje bi glavu naslonio, ali je obitavao, stanovao u Riječi (Heidegger: Riječ kao kuća bitka! - usp. Iv 14,2.23). „Sve mi je predao moj Otac“ (*paredothe*: Mt 11,27, *paradosis*). Isus je zadnja i završna Božja riječ (usp. Heb 1,1 sl.), on je usadašnjenje i uprizorenje Božje vječne riječi, u njegovoj riječi ta je riječ neopoziva („Kazano je, a ja vam velim“ u antitezama Govora na gori). Ratzinger veli: „Tek u njemu poprimaju sve te starozavjetne riječi svoj puni smisao; one su, tako reći, upravo njega iščekivale“ (Isus iz Nazareta, I, 406). Stari zavjet kao da je čekao, iščekivao Isusovu osobu.

U svim svojim riječima Isus očituje nevidenu i nečuvenu kompetentnost, mjerodavnost, on očituje pred pismoznancima i farizejima nevjerovatni autoritet u tumačenju Pisma (usp. Mt,7,15.29; Mk 1,22). Pokazuje

krajnju budnost, prisebnost duha, oštromnost u rasprama i prijeporima kojih mu nije manjkalo za svega javnog djelovanja u srazu s protivnicima. Svatko tko se suočio s Isusom bio je suočen s Pismom i svojim životnim surječjem, u svjetlu Pisma. On ima ovlast, punomoć u tumačenju Pisma, u njegovu govoru je prisutan stvaralački element – prisposode su nešto jedinstveno u svjetskoj književnosti, potom liječenja snagom riječi. Time je na novi i neponovljivi način činio da sam Bog govori preko njega i njegovih riječi.

Isusov govor bijaše uživljavanje u jezik i govor Izraela, ali istodobno i *pre-vođenje* Božjega govora u istinski razumljivi ljudski govor, prevođenje iz anđeoskoga, nebeskoga govora u ljudski govor. Njegov materinski jezik postao mu je jezikom njegova Oca, a to je bio uvjet i mogućnost da se u njemu pre-vodio Očev govor u govor Sina – ta rođeni smo, veli sveti Jakov „riječju istine“ (Jak 1,18). On prenosi Očev govor koji potom postaje govorom Sina. To je primjerice zorno vidljivo u Isusovim prisposobama – realiziranim metaforama – koje su govorni refleksi da novina Božjega kraljevstva postojeće čini zastarjelim, pa i ono što je izgovoreno.

ISUS U RIJEČI SVOG NARODA

Isus se molitvom i govorom u-živio u jezik otaca što bijaše ujedno prihvati riječi nebeskoga Oca kako bi postao ono radi čega je poslan. Njegova je riječ stvarateljska, on pretače i pre-tvara cijeli Stari zavjet u riječ i govor. Hebrejski alfabet nema vokala nego konsonante. Isus je istinski 'vokal' (u smislu 'pozivanja', 'vikanja'), *vocalis Patris*, u njemu su svi vokali koji na novi i neponovljivi način zvuče i daju novo suzvučje. On 'ispunjava' govor otaca u Starom zavjetu svojim neponovljivim govorom i odnosom Otac-Sin. On je ispunjenje 'Zakona i proroka' (usp. Mt 5,17), a to pretpostavlja dolazak Boga u Pismu, a njegovo je specifično čitanje Svetoga pisma ugrađeno u vlastitu percepciju zbiljnosti stvaranja te u sigurnost da je s njim došlo kraljevstvo Božje – sve snagom njegova osobnoga molitvenoga ophođenja s Bogom Ocem.

Isus je i u svome jeziku kao i u govorima *dijalektika u osobi* uprizorena u antitezama Govora na gori. Upravo u tome životu odnosu prema riječi i govoru Pisma Isus je *egzeget Očeve riječi i govora* (usp. Iv 1,18b). Biblija započinje konsonantom „beth“ („berešit“ – što je drugo slovo hebrejskoga alfabeta. 'Beth' znači 'kuća'. 'Alef' – prvo slovo pridržano je samomu Bogu, on je počelo svega, a 'beth' pripada čovjeku, ljudima. Kao da se želi reći: Ovo što slijedi, cijelo Pismo, velika je kuća, dom u kojemu čovjek može obitavati. Ovo je za vas ljude veliko obitavalište, prihvati, kuća. Cijelo Pismo kao Božja riječ i kuća. I tu se obistinjuje da je govor kuća bitka.

Isus je u osobi prisutnost nevidljivoga Boga. On doslovce pre-vodi nevidljivoga Boga u svoju vlastitu riječ i djelo (usp. Iv 14,9sl), on je egzegeza Boga (usp. Iv 1,18) što uključuje da *naučava kao onaj koji ima vlast i moć* (usp. Mk 1,22 etc.), tj. u svome navještaju koji tumači Pismo on 'egzegetira' nevidljivoga Boga, u Isusu je isključivost i jedincatost Božje objave dobivene iz neposrednoga iskustva Boga (G. Schneider, ExWb NT II,133-137). Po sebi to uključuje – što se Pisma tiče – i pretpostavku da je pravi Bog ostao prisutan u vidljivim i čitljivim Izraelovim spisima te da je tek u Isusovoj osobi, u njegovu samostalnome čitanju i tumačenju

Pisma – dakle, i *jezično* došao do savršene prisutnosti. Tek je Isus – do smrti na križu poslušni Sin – učinio vidljivim nevidljivoga Boga (usp. 1 Tim 6,16), u riječima i liječenjima, čudesima.

Egzeget Očeva govora uključuje Boga Oca neposredno u život – kao život u Božjoj riječi. Isus nije bio puki tumač koji bi sebe učinio suvišnim, nego je on autentični živi tumač (usp. Lk 24,27: *dihermeneuein*). Ne definira Isus Boga, nego Bog definira Isusa – tko je i što je za nas njegov Sin. Isusov govor s Ocem postaje dvo-govorom Oca sa Sinom. Očevim oslovljavanjem Sina. Isus postaje jedno s riječima koje izgovara: *Amen, amen – zaista, zaista, kažem vam!* Isusova je osoba do kraja impregnirana Pismom i Božjom riječju.

ISUS - NE PISMO NEGO ŽIVA RIJEČ

Tko je i što je Isus može se definirati i razumjeti samo u svjetlu i sa zrenika Pisma, i to jasno tek u svjetlu Uskrsa i ukazanja Uskrsloga koji svojim otvara oči srca i (raz)um da shvate Pisma i smisao Staroga zavjeta. Pismo govori o njemu kao onome *koji je došao*, njegova pojavnost po sebi nije ništa bez značenja koje mu pripisuje i daje Pismo. Možda tu treba tražiti razlog zašto Isus nije ništa zapisao. Sve bitno o njemu daje se naći u Pismima, a on je sam njihovo ispunjenje. On je u osobi klimaks, vrhunac i 'summa' Pisma, ali i Logos koji transcendirala sve o njemu napisano. Njegov je odnos prema svemu živa riječ.

Isus ništa nije napisano ostavio. Pa i onda kad je pisao – za susreta u rano jutro s onom preljubicom i njezinim tužiteljima (usp. Iv 8,1-8) – pisao je kao da nije pisao, pisao je po pijesku, što će prvi vjetar ponovno zamesti. Ali je i to pisanje performativni čin – naime, želi poručiti kako on nije nikakav novi Mojsije, koji donosi pisani Zakon, nego na njemu počiva Duh (usp. Mk 1,10; Lk 4), on donosi ne Zakon, nego kraljevstvo Božje, novi svijet.

„Pismo“ je znamen prošlosti i prošloga, a on je u osobi ŽIVA NAZOČNOST. Isusova se egzistencija realizira u dvo-govoru s Ocem, a to je molitva *bez prestanka* (usp. 1 Sol 5,17). Isus se u-riječio, a ta se Riječ i u-tijelila. I nije više upisana na kamene ploče, nego na mekana srca (usp. 2 Kor 3,3), u živo tkivo.

Mafija mora prestati iskorištavati pučku pobožnost

Papa Franjo istaknuo podršku inicijativi radne skupine Papinske međunarodne marijanske akademije protiv mafijaških saveza, prenosi 19. kolovoza Vatican News.

Papa želi da se napokon prestane sa spornom mafijaškom praksom koja koristi Marijin lik, i uopće bahato svojata religijske i kulturalne tekovine, što se protivi biblijskim vrijednostima pravednosti, slobode, iskrenosti i solidarnosti, istaknuo je Papa u pismu koje je 19. kolovoza prenio talijanski časopis „Maria con te“.

Papa je izričito istaknuo podršku inicijativi radne skupine Papinske međunarodne marijanske aka-

demije koja, u suradnji s policijom i stručnjacima s raznih područja, iznalaži strategije protiv utjecaja mafijaških saveza, kao što su sicilijanska Cosa nostra, kalabrijska 'Ndrangheta, napuljska (regija Kampanija) Camorra ili apulijska Sacra corona unita. Između ostaloga je i riječ o običaju da se vjernici u procesiji s Gospinim likom zaustave i naklone pred kućom šefa mafije, što Papa smatra potpuno nedopustivim. U tijeku pohoda Palermu u rujnu 2018. Papa je pozvao kler „da pažljivo bdije da pučku pobožnost ne iskorištava mafija, jer tada, umjesto da bude sredstvo klanjanja, postaje sredstvo pokvarenog razmetanja“.

U prvi egipatski Senat izabrano 17 Kopta

Za 300 mjesta u novom egipatskom Senatu kandidiralo se 787 građana, među njima 47 koptskih kršćana. Službeni rezultati izbora bit će objavljeni 19. kolovoza, prenosi Vatican News.

Kako prenosi koptsko-egipatski portal „Watani“, uz 17 izabranih Kopta još je jedan koptski kandidat mogući senator. Među izabranima su trojica kandidata konzervativne stranke „Mustakbal Watan“ (Budućnost nacije), ostalih 14, među kojima je osam žena s popisa „Al-Ka'ima al-Watanija min Agl Masr“ (Narodna lista za Egipat). Od 300 mjesta u prvom Senatu, koji je zamijenio Gornji dom egipatskog parlamenta raspušten 2014., 200 ih se izabire a stotinu njih imenuje predsjednik. Najmanje je 10 posto mjesta namijenjeno ženama. Izbori za Donji dom najavljeni su za studeni.

Kopti su najveća kršćanska zajednica u Egiptu, procjenjuje se da čine između 8 i 12 milijuna od 100 milijuna stanovnika.

Nakon Aje Sofije, turski predsjednik Erdogan još jednu istanbulsku crkvu pretvorio u džamiju

Turski predsjednik Recep Tayyip Erdogan proglasio je u petak 21. kolovoza džamijom povijesnu crkvu Horu, jednu od najpoznatijih bizantskih crkvi u Istanbulu, mjesec dana nakon što je džamijom postala poznata Aja Sofija (Sveta Sofija). Hora – nekadašnja bizantska crkva i dojučerašnji muzej pretvorena u džamiju.

Srednjovjekovna crkva Krista Spasitelja u polju, sagrađena u blizini starih gradskih zidina Konstantinopola, ima bizantske mozaike i freske iz 14. stoljeća s biblijskim motivima.

One su prekrivene žbukom nakon što su grad osvojile Osmanlije 1453., ali su ponovno otkrivene, kao i u slučaju Aje Sofije, kada je zgrada pretvorena u muzej prije više od 70

godina, kada je Turska postala sekularna republika.

Erdogan, čija stranka AKP ima korijene u političkom islamu, pozicionira se kao zaštitnik muslimanskih vjernika i prošli se mjesec pridružio desetcima tisuća vjernika na prvim molitvama u Aji Sofiji nakon 86 godina.

Odluku o pretvaranju Aje Sofije u džamiju žestoko su kritizirali crkveni vođe i neke od zemalja Zapada, smatrajući da bi to mogao biti razlog za produbljenje religijskih podjela.

Prošle godine turski sud poništio je vladinu odluku iz 1945. kojom je Hora pretvorena u muzej pod upravom ministarstva obrazovanja.

Erdogan je u petak 21. kolovoza potpisao odluku, objavljen u službenom listu, kojom je upravljanje nad

novom džamijom prebačeno Upravi za religijska pitanja, a džamija otvorena vjernicima.

Prva crkva na toj lokaciji sagrađena je u 4. stoljeću, ali većina sadašnje zgrade datira iz 11. stoljeća. Ta je crkva djelomično obnovljena 200 godina nakon potresa.

U Erdoganovoj odluci ne navodi se kada će se održati prve molitve za muslimane u Hori, ni što će se dogoditi u tamošnjim kršćanskim umjetninama.

Kustodija Svete zemlje daje smještaj da bi održala živom kršćansku prisutnost

Kustodija Svete Zemlje daje na raspolaganje više od 580 stanova u Jeruzalemu – unutar i izvan staroga grada – te 72 stana u Betlehemu, dajući tako smještaj za više od 2000 osoba.

Dok je pola prošloga stoljeća Kustodija Svete Zemlje svojim župama, kao svakodnevnu pomoć, davala „kruh i ulje“, danas je, zbog različitih potreba stanovništva, osiguravanje smještaja ili stana za dostojan život postalo sredstvo za održavanje živom kršćansku prisutnost u Svetoj Zemlji. Zbog toga Kustodija Svete Zemlje daje na raspolaganje više od 580 stanova u Jeruzalemu – smještenih unutar i izvan staroga grada – te 72 stana u Betlehemu, dajući tako smještaj za više od 2000 osoba. Do sada je stiglo više od 700 zahtjeva za stan, među kojima je najmanje 250 hitnih. Franjevci ne uzimaju od nas ni centa, i ne dolaze tražiti od nas da napustimo kuću, rekla je Graziella Qamar, kršćanka koja živi u starom dijelu Jeruzalema, u svjedočanstvu koje donosi mrežna stranica Kustodije Svete Zemlje. U toj zgradi živi više od 20 obitelji i nijedna ne plaća najamninu, dodala je. Osim toga, Kustodija je obnovila brojne stanove. Živim ovdje od 1961. godine, i franjevci nisu nikada tražili da platim najam, rekla je Graziella.

Franjevci u Svetoj Zemlji ne ograničavaju se samo na čuvanje i zaštitu kamenja na tim svetim mjestima, nego se brinu također o „živom kamenju“, odnosno o lokalnim kršćanima, a posebno o onima koji su u teškoćama. Primjer je toga zauzimanja Dječja kuća u Betlehemu, ustanovljena 2007. godine, u kojoj sada živi 24 djece i adolescenata koji se nalaze u posebno teškim socijalnim prilikama.

Katolička crkva u Belgiji bilježi značajan porast broja krštenih u odrasloj dobi

Na službenim internetskim stranicama Katoličke Crkve u Belgiji, CathoBel, objavljeno je da će u ovoj godini biti kršteno 305 odraslih, što je porast za 61 krštenika u odnosu na 2019. godinu, prenijela je u subotu 22. kolovoza Catholic News Agency.

Inače, broj krštenih odraslih Belgijaca unazad deset godina stalno je u porastu. Tako je, primjerice, 2010. godine bilo 143 odrasla krštenika, pet godina kasnije, 2015. bilo ih je 180, da bi ove 2020. odraslih krštenih u Belgiji bilo više od 300. Također, CathoBel javlja da je više od polovine, od ukupno 11,5 milijuna, stanovnika Belgije krštenih

katolika. No samo 7 posto anketiranih deklariranih katolika izjasnilo se da ide na nedjeljne mise.

Ove godine će se najveći broj odraslih krstiti u biskupiji Tournai u zapadnoj Belgiji (njih ukupno 127), a odmah iza njih će biti Mehelensko-briselska nadbiskupija s 93 odrasla krštenika.

Novi Misal u skladu s Drugim vatikanskim saborom

Kardinal Gualtiero Bassetti i skupina predstavnika Talijanske biskupske konferencije predstavili su 28. kolovoza papi Franji novo izdanje liturgijskih tekstova koje će sadašnje izdanje definitivno zamijeniti na Uskrs 2021. godine.

Riječ je o novom obliku staroga sadržaja koji svoje korijene ima u Drugom vatikanskom saboru. Papa je zahvalio za primljeni dar, te istaknuo važnost obavljenoga rada i kontinuitet u primjeni odluka Drugoga vatikanskog sabora, ističe se u priopćenju Talijanske biskupske konferencije, u kojemu se prenose i riječi njezinoga predsjednika kardinala Bassettija. Kardinal je, naime, istaknuo da Misal nije samo liturgijsko sredstvo, nego točan normativan oslonac koji čuva bogatstvo žive tradicije Crkve. Njegovo ponovno izdanje postaje

dragocjena prigoda za formaciju svih krštenika, istaknuo je kardinal Bassetti.

Tekst, koji će župe moći rabi- ti odmah, ali će biti obvezan od Uskrsa sljedeće godine, 4. travnja, prihvaćen je u skladu s odlukama talijanskih biskupa, a papa Franjo ga je odobrio 16. svibnja 2019. godine, podsjećajući se u priopćenju Talijanske BK. Među novostima, koje su već poznate, bit će i promjena u molitvi Očenaš („ne uvedi nas u napast“ mijenja se u „ne prepusti nas napasti“), dok su u Slavi riječi „mir na zemlji ljudima dobre volje“ zamijenjene izrazom „mir na zemlji ljudima koje Gospodin ljubi“. Misal je objavila Vjerska zaklada sv. Franje Asiškoga i sv. Katarine Sijenske, a distribuirat će ga krajem rujna Vatikanska nakladnička knjižara.

ANĐELI I ARHANĐELI – GLASNICI BOŽJI

MILE MAMIĆ

Riječ anđeo potječe od grčkoga *aggelos*, gdje se je prvo *g* čitalo kao *n*. Iz grčkoga, osobito novoza-vjetnoga biblijskog jezika, prešla je u latinski kao *angelus*. U hrvatskome je jeziku najprije izgubila završno –*us*. Glas *đ* vjerojatno je nastao prema talijanskom izgovoru. Tako smo najprije dobili oblik *anđel*. Tako je dugo ostalo u hrvatskome čakavskom i kajkavskom jeziku, ali se u hrvatskome štokavskom tipu hrvatsko-ga jezika završno –*l* mijenjalo u –*o*: *anđeo*. U ostalim padežima nema te promjene *l* u *o*, pa ostaje osnova *anđel*-. Toj se osnovi dodaju nastavci za pojedini padež: *anđela*, *anđelu* itd. Tako je i u množini: *anđeli*, *anđela* itd. U suvremenome hrvatskom jeziku pridjev je *anđelov* „koji se odnosi na anđela“ i *anđeoski* „koji se odnosi na anđele“. U starijem je jeziku bilo više oblika: *angelski*, *anđeoski*, *anđioski*, *anjelski*... Budući da anđele shvaćamo kao ljude s krilima, antropomorfiziramo ih, tako ih prikazujemo i u umjetnosti. Premda anđeli nemaju spola, gramatički su muškoga roda, možemo načiniti i imenicu za ženki lik: *anđelica*. Tvorimo i umanjenicu: *anđelić* i *anđeličić*, što često kažemo za dijete. Mogla bi biti i uvećanica: *anđelčina*. Prema latinskoj riječi *angelus*, a latinski je jezik bio stoljećima službeni jezik zapadnoga kršćanstva. *Angelus* se zove posebno svakodnevno trokratno zvonjenje crkvenih zvona koje nas potiče na molitvu *Anđeo Gospodnji navijestio Mariji* (lat. *Angelus Domini annuntiavit Mariae?*), što često zovemo *Gospin pozdrav*, *Marijin pozdrav*. Prema grčkoj riječi *angelos* nastala je riječ *angelofanija* „ukazivanje, pojavljivanje anđela ljudima“ i *angelologija* – „znanost o anđelima“. U vezi s riječi *anđeo* u svim se jezicima pojavljuju i osobna imena: *Anđeo*, *Anđel*, *Anđelko*, *Anđelka*, *Anđela*, *Anđa*, *Angela*, *Angelika* itd.

Osim riječi *anđeo* imamo i riječ *arhanđeo* u nekoliko inačica. I ona potječe iz grčkoga jezika. Grčki *archiaggelos*, lat. *archiangelus* dobila je u hrvatskom jeziku nekoliko inačica: *arhanđeo*, *arhanđel*, *arkanđeo*, *arkandel*, *arciandeo*, *arciandel*. Taj prefiks osim temeljnoga značenja daje riječi značenje „prvi, glavni, veliki, najveći“. Odgovara našem prefiksu *nad-*: *nadbiskup*, *naddakon*, *nadpop*. U hrvatskome je jeziku načelo da se stranim riječima predmeće strani prefiks, a domaćim riječima domaći prefiks. To načelo nije uvijek vrijedilo, pa ima potvrda za mješovite složenice s jednim i drugim prefiksom bez obzira na podrijetlo osnove. Šetka pod natuknicom *arhanđeo* kaže: „... naziv za 7 najstarijih anđela.“ Znači: I arhanđeli su anđeli, samo što su stariji. Uglavnom su nam poznata i njihova imena i uloge, službe: Mihael, Gabriel, Rafael...

Riječ *anđeo* znači „glasnik, vjesnik, poslanik“, a kako su oni u Božjoj službi, onda su oni Božji glasnici,

Koliko ima anđela, kršćanska angelologija ne navodi. Ona ih razlikuje po funkciji i hijerarhiji, a predočuje ih kao „nebesku vojsku“, ali ne utvrđuje njihov broj.

vjesnici, poslanici, ali u odnosima s ljudima. Oni su klanjatelji, služitelji Božji, ali i njegovi glasnici, prenositelji ili izvršitelji Božje volje na zemlji, među ljudima. U druženju s ljudima oni se pojavljuju kao nepoznati stranci, gosti, mladići. Oni nekoga opominju, savjetuju, poučavaju, prate, čuvaju, štite, spašavaju, ali i sprječavaju, kažnjavaju pa čak i ubijaju. Oni su duhovna, nebeska bića, osobe. Oni mogu po Božjem naumu uzeti ljudski lik kako bi ljudima priopćili Božji naum, Božji plan. Oni mogu ljude pratiti na dugom putu, odmarati se s njima, jesti i piti s njima. Sjetimo se samo uloge anđela Gabrijele u navještenju Kristova utjelovljenja i priopćenja sv. Josipu te činjenice, njezine stvarnosti i važnosti. A kad se je Isus rodio, orila se pjesma anđeoskih zborova. Anđeo javlja pastirima radosnu vijest.

Riječ *anđeo* ne govori ništa o naravi anđela nego o njihovoj službi. I hebrejska riječ *mal'ak* značila je „glasnik, vjesnik“. Obilje potvrda za riječ *anđeo* i njezine izvedenice nalazimo u Šetkinjoj *Hrvatskoj kršćanskoj terminologiji*. *Rječnik biblijske teologije* posvećuje joj pet stupaca. Obilje podataka o anđelima i arhanđelima nalazimo i u *Leksikonu ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*.

Stari biblijski izvještaji spominju svezu *Anđeo Jahvin*. Najčešće je značenje te svezu „Jahve“. Bog se poistovjećuje sa svojim Anđelom, pomaže mu da pobijedi, a to je onda Božja pobjeda. Sjetimo se kako se Jakov borio s Bogom, nakon čega je dobio ime *Izrael*. Dosta je česta svezu *Anđeo Gospodnji*. Svi su anđeli Gospodnji, Božji jer su svi u Božjoj (ljudospasnoj) službi. Često se to odnosi na anđela Gabrijele. Kad se zna na kojeg se anđela, arhanđela odnosi, a ime mu se ne spominje, može se pisati i velikim slovom. Sveti Pavao spominje *anđela Sotnina*.

Arhanđeli imaju i posebnu svetkovinu, npr. Sveti Mihovil, 29. rujna. Postoje i razne molitve njima. Vrlo je stara molitva anđelu čuvaru *Anđele, čuvaru mili*. Njima je posvećena i jedna svetkovina, 2. listopada – *Anđeli čuvari*.

Koliko ima anđela, kršćanska angelologija ne navodi. Ona ih razlikuje po funkciji i hijerarhiji, a predočuje ih kao „nebesku vojsku“, ali ne utvrđuje njihov broj. U 6. stoljeću Dionizije Areopagita u djelu *De coelesti hierarchia* broj anđeoskih vrsta dijeli u devet korova, podijeljenih u tri reda:

I. red: 1. Serafini (Seraphim), 2. Kerubini (Cherubim) i 3. Prijestolja (Throni);

II. red: 4. Gospodstva (Dominations), 5. Sile (Virtutes), 6. Vlasti (Potestates);

III. red: 7. Poglavarstva (Principatus), 8. Arhanđeli (Archangeli), 9. Anđeli (Angeli).

Anđeo dakle može nekad značiti i Bog, nekad čovjek u Božjoj službi, nekad posebno duhovno, nebesko biće u službi Boga i čovjeka, uglavnom u službi spasenja čovjeka.

Hvala ti, Gospodine, što se služiš svime, svakim i svačim da me spasiš i učiniš dionikom svoje nebeske slave! Hvala ti, Gospodine!

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 h Slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Kriza

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8,11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prije svake sv. Mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Utorak, 15. 9. 2020.

Bl. Djeвица Marija Žalosna
vl.: Heb 5, 7-9; Ps 31, 2-6.15-16.20; Iv 19, 25-27 (ili: Lk 2, 33-35)

Srijeda, 16. 9. 2020.

od dana: 1Kor 12, 31 – 13, 13; Ps 33, 2-5.12.22; Lk 7, 31-35

Četvrtak, 17. 9. 2020.

1Kor 15, 1-11; Ps 118, 1-2.16-17.28; Lk 7, 36-50

Petak, 18. 9. 2020.

1Kor 15, 12-20; Ps 17, 1.6-7.8b.15; Lk 8, 1-3

Subota, 19. 9. 2020.

Bogoslužje kvatri (za svećenička i redovnička zvanja) iz Prigodnih čitanja, str.10-27: Fil 3, 8-14; Ps 40, 2.4ab.7-10.12; Lk 5, 1-11

Nedjelja, 20. 9. 2020.

Iz 55, 6-9; Ps 145, 2-3.8-9.17-18; Fil 1, 20c-24.27a; Mt 20, 1-16a

Ponedjeljak, 21. 9. 2020.

vl.: Ef 4, 1-7.11-13; Ps 19, 2-5; Mt 9, 9-13

Utorak, 22. 9. 2020.

Izr 21, 1-6.10-13; Ps 119, 1.27.30.34.33.44; Lk 8, 19-21

Srijeda, 23. 9. 2020.

od dana: Izr 30, 5-9; Ps 119, 29.72.89.101.104.163; Lk 9, 1-6

Četvrtak, 24. 9. 2020.

Prop 1, 2-11; Ps 90, 3-6.12-14.17; Lk 9, 7-9

Petak, 25. 9. 2020.

Prop 3, 1-11; Ps 144, 1a.2abc-4; Lk 9, 18-22

Subota, 26. 9. 2020.

Gal 4, 22-24.26-27.31 – 5, 1; Ps 113, 1-5a.6-7; Lk 11, 29-32

Nedjelja, 27. 9. 2020.

Ez 18, 25-28; Ps 25, 4b-6.7b-9; Fil 2, 1-11; Mt 21, 28-32

Ponedjeljak, 28. 9. 2020.

Job 1, 6-22; Ps 17, 1-3.6-7; Lk 9, 46-50

Utorak, 29. 9. 2020.

vl.: Dn 7, 9-10.13-14 (ili: Otk 12, 7-12a); Ps 138, 1-5; Iv 1, 47-51

Srijeda, 30. 9. 2020.

od dana: Job 9, 1-12.14-16; Ps 88, 10bc-15; Lk 9, 57-62

Četvrtak, 1. 10. 2020.

od dana: Job 19, 21-27; Ps 27, 7-9abc.13-14; Lk 10, 1-12

Petak, 2. 10. 2020.

vl.: Izl 23, 20-23; Ps 91, 1-6.10-11; Mt 18, 1-5.10

Subota, 3. 10. 2020.

Job 42, 1-3.5-6.12-17; Ps 119, 66.71.75.91.125.130; Lk 10, 17-24

Nedjelja, 4. 10. 2020.

Iz 5, 1-7; Ps 80, 9.12-16.19-20; Fil 4, 6-9; Mt 21, 33-43

Ponedjeljak, 5. 10. 2020.

Gal 1, 6-12; Ps 111, 1-2.7-10c; Lk 10, 25-37

Utorak, 6. 10. 2020.

Gal 1, 13-24; Ps 139, 1-3.13-15; Lk 10, 38-42

Srijeda, 7. 10. 2020.

Blažena Djeвица Marija od Krunice

od dana: Gal 2, 1-2.7-14; Ps 117, 1,2; Lk 11, 1-4

Četvrtak, 8. 10. 2020.

Gal 3, 1-5; Otpj. pj.: Lk 1, 69-75; Lk 11, 5-13

Petak, 9. 10. 2020.

Gal 3, 7-14; Ps 111, 1-6; Lk 11, 15-26

Subota, 10. 10. 2020.

Gal 3, 22-29; Ps 105, 2-7; Lk 11, 27-28

Nedjelja, 11. 10. 2020.

Iz 25, 6-10a; Ps 23, 1-6; Fil 4, 12-14.19-20; Mt 22, 1-14

Ponedjeljak, 12. 10. 2020.

Gal 4, 22-24.26-27.31 – 5, 1; Ps 113, 1-5a.6-7; Lk 11, 29-32

Utorak, 13. 10. 2020.

Gal 5, 1-6; Ps 119, 41.43-45.47-48; Lk 11, 37-41

Srijeda, 14. 10. 2020.

Gal 5, 18-25; Ps 1, 1-4.6; Lk 11, 42-46

Četvrtak, 15. 10. 2020.

od dana: Ef 1, 1-10; Ps 98, 1-6; Lk 11, 47-54

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

Banja Luka
87,8 / 106,7

Žepče 100,1

Jajce 87,8

Nova Bila
100,00

Zenica 100,1

Bugojno 101,8

Olovo 96,1

Rama 104,7

Sarajevo 96,1

Mostar 100,00
Međugorje 98,3

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR *MIR*
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

